

NOVOBANSKÉ NOVINY

MESAČNÍK OBČANOV MESTA NOVÁ BAŇA A OKOLIA

Ročník XXXII.

Jún 2023

Číslo 6

zadarmo

www.novabana.sk

Biely šafran

Symbol keramickej plastiky, ktorej autorkou je Eva Stramska Srníková, mladá umelkyňa z Lučenca. Biely šafran, jedna z najvzácnejších korenín sveta, harmonizuje duševné zdravie a pozitívne vplyva na náladu človeka. Tak ako umenie vo všetkých variáciách a formách. Držiteľom plastík sa stalo päť laureátov ocenenia Kvet kultúry a umenia 2023.

11. mája 2023 v Divadle J. G. Tajovského vo Zvolene si z rúk predsedu BBSK Ondreja Luntera a podpredsedu BBSK pre oblasť kultúry Romana Malatince prevzal toto ocenenie v slávnostnej atmosfére vzácnych hostí náš zmiešaný spevácky zbor Cantus Monte Regis. Spevácky zbor bol nominovaný ako umelecký kolektív Pohronským osvetovým strediskom v Žiari nad Hronom, vedený Helenou Žňavovou, za dlhoročné výnimočné umelecké, tvorivé a interpretačné pôsobenie v rámci nášho mesta Nová Baňa, okresu, kraja, Slovenska, ale aj reprezentácie Slovenska v zahraničí na prehliadkach speváckych zborov pod vedením dirigentov Margaréty Žňavovej, Jozefa Kráľa a v súčasnosti Janky Šumichrastovej. Hostia v sále DJGT mali možnosť byť prítomní na návstu členov Cantus-u v ZUŠ Nová Baňa prostredníctvom videoprojekcie, ktorá bola dôkazom toho, čo ocenil vo svojom prejave podpredseda BBSK R. Malatinec: „Morálne ocenenie vnímam ako poklonu pre ľudí, ktorí svojou prácou obohacujú náš život a robia ho krajším.“

Bohatý repertoár nášho zmiešaného speváckeho zboru raz aj dvakrát týždenne navštevujú zariadení speváci rôznych profesií aj veku, mnohí bez hudobného vzdelania. Všetci sme úprimne vďační osobnosti našej súčasnej dirigentky Janky (aj jej manželovi Stanislavovi, obohatil tenor), ktorá ocenila túžbu členov zboru spievať ďalej po ťažkej dobe Covidu. Bravúrne nadviazala na umeleckú úroveň Cantus-u a stará sa, aby sme ďalej rástli, hoci viacerí v dôchodkovom veku. Ale všetko sa dá, keď je chuť a správne nasadenie. Mnohým sa rozíhalo srdiečko a zvlhli oči počas príhovoru predsedu BBSK Ondreja Luntera, ktorý vyjadril obdiv bohatstvu nášho repertoáru od klasických cez sakrálnu a chrámovú skladbu, hymnickú a národné piesne k úpravám baníckych a ľudových piesní, ktoré interpretujeme vo viacerých jazykoch sveta. To je devíza, ktorou, slovami O. Luntera: „... naplňajú priestory a sály, aby zaplnili naše srdcia a robili nás kultúrnymi ľuďmi.“

„Standing ovation“ bol ocenením nielen interpretačného výkonu členov speváckeho zboru Cantus Monte Regis na záver slávnostného odovzdávania ocenení Kvet kultúry a umenia v DJGT Zvolene, ale predovšetkým vytrvalosti, sebakritiky, lásky, spolupráce, manažérskeho majstrovstva Mirky Éderovej, pozitívnych vzťahov v takmer 40-člennom kolektíve.

Veľa zdravia, „cantusáci,“ spevom a hudbou prispievajte ku kráse, láske a porozumeniu medzi ľuďmi!

Marika Liptáková

Z čísla vyberáme:

Detská lekárka radí...

...ako prežiť leto s deťmi v plnom zdraví

Rozhovor s MUDr. Katarínou Tužinskou na str. 10.

Nové knihy v knižnici

Vďaka Fondu na podporu umenia Mestská knižnica Nová Baňa nakúpila nové knihy. Dočítate sa na str. 3.

Medzinárodné cyklistické preteky krajín V4 sa budú konať už 8. a 9. júla 2023!

Program podujatia na str. 4

KULTÚRNE LETO 2023 NOVÁ BAŇA
Mesto Nová Baňa vás pozýva na koncerty spojené s medzinárodnými cyklistickými pretekmi
VISEGRAD 4 BICYCLE RACE 2023

9. júl 2023
na Námestí slobody
v Novej Bani

PALO DRAPÁK
o 17.30 hod.

KABÁT Revival
hudobná skupina
RETRO ACTIVE - KABÁT REVIVAL o 19.00 hod.

Zmena programu vyhradená. Vstup voľný.

Príspevok neprešiel jazykovou korektúrou.

Detské cyklistické preteky

8.7.2023

Skoré prihlásenie prináša výhody
- do 3.7.2023 - CVČ 045/68 56 36

Prezentácia vo dvore - GFS Nová Baňa

1.kat. - ročník 2018, 2017, 2016

prezentácia / 13.45 hod. / štart 14.15 hod.

2.kat. - ročník 2015, 2014, 2013

prezentácia / 14.30 hod. / štart 15.00 hod

Príspevok neprešiel jazykovou korektúrou.

Tešíme sa z úspešných kultúrno - spoločenských a športových akcií

Uplynulo už takmer 6 mesiacov tohto roka a môžeme skonštatovať, že plán akcií a podujatí sa nám darí plniť. Všetky plánované podujatia sú dostupné na webovej stránke mesta v časti Život v meste | Nová Baňa (novabana.sk). Kultúrno - spoločenské podujatia, ktoré sa už udiali, alebo tie, ktoré sú ešte len plánované, sú kryté z rozpočtu na rok 2023. Medzi ne patria mnohé tradičné podujatia, ale aj nové podujatia. Veľmi sa tešíme z početnej účasti občanov na mnohých akciách, ktoré sú uverejnené v pláne kultúrnych, spoločenských a športových podujatí - Podujatia | Nová Baňa (novabana.sk). Mesto nemuselo obmedziť v rozpočte na r. 2023 dostupnosť dotácií pre kultúru a šport.

Financie budú refundované

V rámci schváleného rozpočtu na rok 2023 je na webovej stránke dostupný banner Rozvoj mesta, v ktorom je aktuálne zapojených 467 000 EUR, z ktorých mnohé akcie už sú zrealizované a v prehľade sú vyznačené zelenou farbou Rozvoj mesta | Nová Baňa (novabana.sk). Medzi najvýznamnejšie z nich by som spomenul realizáciu investícií súvisiacich s výstavbou nového bytového domu na sídlisku Pod sekvojou, ktoré finančne zastrešuje mesto. Po ich dokončení budú tieto financie refundované. V prípade vybudovania novej trafostanice už prebehlo verejné obstarávanie a bol už vybraný úspešný uchádzač, s ktorým sa v tomto období podpisuje zmluva. Dielo bude realizované do jesenných mesiacov. V prípade posilňujúceho vrtu pitnej vody, ktorý je už zrealizovaný, sme v tomto období zaplatili projektovú dokumentáciu na prepojenie nového vrtu s vodovodom. Teraz sme vo fáze vodoprávneho konania, ktoré bude v krátkom čase ukončené, a prístúpi sa k verejnému obstarávaniu a samotnej realizácii prepojenia. Na obe tieto akcie teda boli schválené finančné prostriedky z rozpočtu mesta a následne budú refundované od SSD a StVS.

Slovo k energiám

K energiám sme sa v Novobanských novinách vyjadrovali už viackrát. V tomto čísle je uverejnený článok z Mestského bytového podniku, a.s., ktorý sa týka ročného vyúčtovania za teplo a teplú úžitkovú vodu v bytoch za rok 2022. Článok poukazuje na viacero rozdielov a novú situáciu, ktorá nastala v dôsledku krízy, a budeme radi, keď si občania článok prečítajú a pochopia tak lepšie vzájomné súvislosti. Historicky najnižšia cena bola v roku 2021 a v tomto roku MBP spotreboval plyn za všetky bytové domy, ktorým dodáva teplo iba za cca. 150 000 EUR. O rok na to - v roku 2022 táto cena stúpila takmer trojnásobne a priblížila sa k sume 450 000 EUR. Cenové relácie z roku 2021 už pravdepodobne nikdy nenastanú. V roku 2023 sa výroba tepla a zálohy, ktoré obyvatelia platia za teplo a teplú úžitkovú vodu, darí držať v únosnej miere vďaka dotačnej schéme z Ministerstva hospodárstva SR. Tá je dostupná naprieč Slovenskom pre výrobcov tepla a v prípade Mestského bytového podniku v Novej Bani suma, ktorú získa, sa rovná takmer 500 000 EUR. Vďaka tomu na rok 2023 očakávame cenu

tepla a teplej úžitkovej vody približne na úrovni roku 2022. Takéto ceny budeme vedieť garantovať aj do nasledujúcich 3 rokov 2024, 2025 a 2026, nakoľko sme zrealizovali obstaranie plynu, ktorého cena v poslednom období na trhoch postupne klesala, a boli sme schopní znížiť cenu plynu z obdobia, kedy sme ho kupovali až za viac ako 160 EUR (cena komodity bez distribučných poplatkov, bez DPH a dane) na postupne klesajúcu sumu 95 EUR, 51 EUR a 47 EUR. Týmto budeme vedieť garantovať udržateľnosť nákladov za teplo a teplú úžitkovú vodu do nasledujúcich rokov. Hlavný dôraz však bude treba klásať na spotrebiteľské správanie a efektívnu výrobu tepla a teplej úžitkovej vody a to tak, aby sme optimalizovali výrobu a spotrebu a tým, samozrejme, aj výdaje jednotlivých obyvateľov bytových domov.

Spotreba tepla a teplej úžitkovej vody sa dá porovnať aj vo výročných správach, ktoré predkladá Mestský bytový podnik, a. s. na prerokovanie na mestskom zastupiteľstve. Zo správy za rok 2022 je možné vidieť naprieč všetkými kotolňami výrazný pokles voči roku 2021. Konkrétne ide o pokles viac ako 15% v kotolni na ulici Štúrovej, takmer 14% na kotolni na sídlisku Pod Sekvojou, viac ako 13% na ulici Nábřežnej, takmer 11% na ulici Cintorínskej, 17% v kotolni na ulici Švantnerovej, takmer 21% v kotolni v Dome služieb na Bernolákovej ulici a takmer 13% v kotolni na mestskom úrade. Najväčší pokles bol dosiahnutý v Dome služieb v súvislosti s výmenou okien, ktoré boli realizované v roku 2022 a v druhej polovici roka, vo vykurovacej sezóne v roku 2022, sa premietli do tejto významne nižšej spotreby. Spotrebiteľské správanie a technický stav budov, to znamená revitalizácia bytových domov, najmä zateplenie, strechy, zateplenie obvodového plášťa, výmena okien a samotné vyregulovanie môže udržať na únosnej miere spotrebu energie aj do ďalších rokov. Nemal by sa tak zopakovať scenár „šoku“, ktorému sme museli čeliť najmä v roku 2022 s dopadom vo vyúčtovaní, ktoré sme doručili jednotlivým nájomcom práve v týchto mesiacoch.

Skutočná výroba tepla a TUV v GWh

	2018	2019	2020	2021	2022	2022/2021
PK Štúrova	1,866	1,84	1,825	1,912	1,616	85%
PK Pod sekvojou	1,065	1,17	1,243	1,281	1,105	86%
PK Nábřežná	0,372	0,36	0,32	0,33	0,286	87%
PK Cintorínska	0,135	0,13	0,14	0,149	0,133	89%
PK Švantnerova	0,121	0,12	0,11	0,118	0,098	83%
PK Dom služieb	0,225	0,25	0,23	0,242	0,19	79%
PK MsÚ	0,24	0,26	0,26	0,272	0,237	87%
SPOLU GWh			4,128	4,304	3,665	85%

komentár:

PK Pod sekvojou od r. 2020 vykuruje celoročne aj nový bytový dom A2.
PK Dom služieb v r. 2022 úspora 21% vs r. 2021 aj vďaka výmene okien.
Spolu za r. 2022 bola dosiahnutá úspora tepla a TUV 15% vs r. 2021.

Mgr. MVDr. Branislav Jaďud', PhD., MBA, primátor mesta

Vyúčtovanie nákladov za služby v bytových domoch za rok 2022

Práve v týchto dňoch vám bolo doručené podľa zmluvy o výkone správy alebo najomnej zmluvy vyúčtovanie nákladov za predchádzajúce obdobie, t. j. za r. 2022, ktoré je správca povinný doručiť do 31. mája nasledujúceho roka.

Cena za dodávku tepla a teplej úžitkovej vody je regulovaná URSO. V roku 2021 boli ceny historicky najnižšie za posledné roky. Rok 2022 bol rokom, kedy nás všetkých zasiahla energetická kríza aj vojna na Ukrajine a následkom týchto skutočností sa výrazne zvýšili ceny energií. Ceny plynu a elektrickej energie dosahovali svoje maximá, a preto sme aj my spolu s mestom Nová Baňa obstarávali plyn a elektrickú energiu v mesiaci november 2021 spoločne v balíku, ktorý pri vyššom množstve umožnil nižšie ceny energií. Naša organizácia v roku 2021 zaplatila energiu, ktoré vstupujú do ceny za výrobu a dodávku tepla vo výške 150 966 € a v roku 2022 to bolo 421 532 €, čo predstavuje takmer 3-násobný nárast. Tento nárast cien sa premietol do ceny tepla, kde energie tvoria 85,86 % nákladov z ceny tepla. Cena tepla stúpila zo 70 €/MWh na 155 €/MWh.

Predpísané zálohy v roku 2022 sme upravili od 1.2.2022 iba o 35 % za predpokladu, že štát podnikne kroky na zníženie nárastu vysokých cien energií. Kompenzácia v roku 2022 zo strany štátu neprišla a vysoký nárast cien a všetky náklady sme zaplatili my z našich zdrojov. Tieto skutočnosti ovplyvnili aj nedoplatky v bytových domoch, ktoré sú historicky najvyššie za uplynulé roky.

Začiatkom roka 2023 sme vám predpísali zálohy na cenu stanovenú URSO na rok 2023 bez dotácií a po vyhlásení výzvy od MH SR, do ktorej sme sa zapojili, vám boli zálohové platby upravené od 1.2.2023. Vzhľadom na skutočnosť, že každá domácnosť sa správa inak, má inú spotrebu teplej vody, niekto potrebuje vyššiu tepelnú pohodu a niekto nie, budeme od 1.7.2023 upravovať zálohové platby podľa skutočných nákladov v roku 2022.

Aktívne kroky sme podnikli na nasledujúce obdobie 3 rokov, kde sme obstarali energiu v takých cenách, aby sa náklady pre domácnosti nezvyšovali.

Anna Tužinská

konateľka Mestského bytového podniku

Uvítanie detí do života občanov mesta

Narodenie dieťaťa je veľkou radosťou pre vás, rodičov, vašu rodinu, ale aj pre naše mesto Nová Baňa.

Zbor pre občianske záležitosti pri meste Nová Baňa týmto oznamuje občanom, že od 1. júla 2023 bude obnovené slávnostné uvítanie detí do života občanov mesta Nová Baňa na požiadanie rodičov, ktorí prihlásia svoje dieťa na slávnostné uvítanie. Ak máte záujem zúčastniť sa, prosíme o nahlásenie na miestnom matričnom úrade osobne, telefonicky, mailom alebo vyplnením formulára na stránke mesta.

Kontakt: Mestský úrad, Námestie slobody 1 - Klientske centrum, matričný úrad a ohlasovňa pobytu Nová Baňa
Ing. Klaudia Hósová Kasanová – matričný úrad, tel. č.: 045/6782825, hosova@novabana.sk

Aktuálne projektové informácie

Skrášlenie a spríjemnenie autobusových priestorov

Autobusová zastávka je prvá vec, ktorú návštevníci mesta vidia pri vstupe do mesta alebo vystúpení z auto-busového spoja, ak prídu na turistiku pešo. A nielen to. Aj naši obyvatelia mesta ju denno-denne používajú, keď idú do práce a späť. Obidve zastávky na Školskej ulici, ktoré ničím nespríjemňovali čakanie, sa v máji skrášili a spríjemnili tieto miesta v spolupráci s Directreal PNB Nová Baňa cez projekt Adoptuj si svoju zastávku a bezodplatnou spolupracou so spoločnosťou Maslen, s.r.o. a Technickými službami mesta Nová Baňa. Mesto realizuje obnovu aj informačného zastávkového totému na autobusovej stanici. Veríme, že si to budú užívatelia vážiť a nebudú

zastávku znečisťovať a robiť neporiadok. Ved' všetci tam trávime nejaký ten čas.

Nová Baňa na dlani

Mesto získalo grant cez Nadáciu Ekofond SPP. Prostredníctvom neho zrealizuje obnovu panoramatických máp na Háji, Červenej a Havranej skale, ktoré ponúkajú výhľady na nádherné okolie Novej Bane.

Nenávratný finančný príspevok na obnoviteľné zdroje energie (OZE) a migračnú výzvu (FAST CARE)

Mesto zaslalo žiadosť o nenávratný finančný príspevok na OZE cez Operačný program Kvalita životného prostredia: Fotovoltaika na čistiareň odpadových vôd na Tajchu vo výške necelých 25 000 eur na nákup fotovoltaickej elektrárne.

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR schválilo mestu nenávratné finančné prostriedky vo výške necelých 450 000 eur ako kompenzáciu za pomoc v súvislosti s vojnovým konfliktom na Ukrajine v podanej žiadosti **Riešenie migračných výziev v meste Nová Baňa (FAST CARE)**.

PhDr. Lenka Šubová
manažér projektov, komunikácie, propagácie

Mesto Nová Baňa vyhlasuje v zmysle § 9a, ods. 1 písm. a) zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov obchodnú verejnú súťaž na uzatvorenie zmluvy o budúcej kúpnej zmluve na predaj stavebného pozemku určeného na výstavbu garáže. Predmetom súťaže je uzatvorenie zmluvy o budúcej kúpnej zmluve na predaj stavebného pozemku C KN parc. č. 4438/10 – zastavaná plocha a nádvorie o výmere 24 m², v k. ú. Nová Baňa, v lokalite ul. Cintorínska v Novej Bani, podľa LV č. 6123. Minimálna kúpna cena je stanovená znaleckým posudkom po 26,47 eur/m².

Lehota na podávanie návrhov: 30.06.2023 (piatok) do 11.00 hod., v zalepenej obálke so spätnou adresou záujemcu na adresu: Mestský úrad, Námestie slobody 1, 968 01 Nová Baňa s označením hesla: „3. OVS – uzatvorenie zmluvy o budúcej kúpnej zmluve na predaj stavebného pozemku určeného na výstavbu garáže - NEOTVÁRAŤ!“
Bližšie informácie je možné získať na tel. č. 045/ 67 82 822, e-mail: zigova@novabana.sk. Podmienky súťaže sú uvedené na stránke www.novabana.sk.

Mesto Nová Baňa vyhlasuje v zmysle § 9a, ods. 9 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov obchodnú verejnú súťaž na uzatvorenie nájmovej zmluvy na nájom mestského pozemku C KN parc. č. 349 ako záhradky v lokalite Ulica mieru. Minimálna výška nájmovej zmluvy je stanovená na 0,10 eur/m²/rok.

Lehota na podávanie návrhov: 30.06.2023 (piatok) do 11.00 hod., v zalepenej obálke so spätnou adresou záujemcu na adresu: Mestský úrad, Námestie slobody 1, 968 01 Nová Baňa s označením hesla: „4.OVS – uzatvorenie nájmovej zmluvy na pozemok ako záhradky v lokalite Ulica mieru - NEOTVÁRAŤ!“

Bližšie informácie je možné získať na tel. č. 045/ 67 82 822, e-mail: zigova@novabana.sk. Podmienky súťaže sú uverejnené na stránke www.novabana.sk.

Mesto Nová Baňa vyhlasuje v zmysle § 9a, ods. 9 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov obchodnú verejnú súťaž na uzatvorenie nájmovej zmluvy na nájom časti mestského pozemku E KN parc. č. 4653/14 ako záhradky v lokalite ul. Cintorínska.

Minimálna výška nájmovej zmluvy je stanovená na 0,10 eur/m²/rok.
Lehota na podávanie návrhov: 30.06.2023 (piatok) do 11.00 hod., v zalepenej obálke so spätnou adresou záujemcu na adresu: Mestský úrad, Námestie slobody 1, 968 01 Nová Baňa s označením hesla: „2.OVS – uzatvorenie nájmovej zmluvy na pozemok ako záhradky pri BD Cintorínska 116/38 - NEOTVÁRAŤ!“

Bližšie informácie je možné získať na tel. č. 045/ 67 82 822, e-mail: zigova@novabana.sk. Podmienky súťaže sú uverejnené na stránke www.novabana.sk.

Nové knihy v knižnici

„Knihy sú ako zrkadlá. Vidíte v nich len to, čo už máte v sebe.“

Carlos Ruiz Zafón

Z verejných zdrojov podporil
u. fond na podporu umenia

V roku 2022 sme získali dotáciu na zakúpenie nových kníh do našej mestskej knižnice. Projekt pod názvom „Akvizícia knižničného fondu“ sa realizoval od júla 2022 do konca júna 2023. Z Fondu na podporu umenia poskytnuté finančné prostriedky v hodnote 3300 eur a spolufinancovanie v sume 500 eur bolo použité z finančných zdrojov mesta. Zakúpila sa náučná a odborná literatúra pre deti a dospelých, populárna literatúra, beletria pre dospelých, poézia pre deti aj dospelých, ako aj publikácie pre deti a mládež. Kvalitné poskytovanie knižnično-informačných služieb patrí k hlavným prioritám Mestskej knižnice Nová Baňa. Pravidelné dopĺňanie knižničného fondu prispieva k zvyšovaniu vzdelanostnej úrovne a kultúrneho povedomia širokej verejnosti a propagácii čítania a vzdelávania detí a mládeže, ako aj dospelých čitateľov. Schopnosť čítať sa pokladá za základnú kompetenciu človeka, ktorá je nevyhnutná pre jeho osobný rast a zapojenie sa do spoločnosti. Zvyšovanie čitateľskej gramotnosti najmä u detí a mládeže je vysoko aktuálna hlavne dnes, v dobe e-technológií.

Vďaka podpore získanej z FPU knižnica doplnila a obohatila svoj knižničný fond o 316 ks titulov kníh v celkovej hodnote 3802,56 eur. Nové knihy získané z dotácie boli vystavené v priestoroch knižnice a čitatelia boli oboznámení, že akvizíciu z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Veríme, že zakúpené knihy obohatia náš knižničný fond a potešia našich súčasných, ako aj nových čitateľov. Fondu na podporu umenia ďakujeme za poskytnutú dotáciu, ako aj za finančné prostriedky z rozpočtu mesta Nová Baňa. Pozývame všetkých súčasných, ako aj nových čitateľov do priestorov knižnice, kde je možnosť absenčných aj prezenčných výpožičiek nielen kníh, ale aj novín a časopisov.

„Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.“

Eva Čaklošová

knižovníčka, Mestská knižnica Nová Baňa

Knižné novinky

Náučná literatúra – šport

**Formula 1:
Legendárne okruhy
(Bruce Jones)**

26 najznámejších okruhov F1 zo satelitných fotografií vám vyrazia dych.

Kone a poníky

Náučná literatúra pre deti a mládež

**Kone a poníky
(Kolektív autorov)**

V tejto knihe nájdete všetko, čo potrebujete vedieť o koňoch a poníkoch. Naučíte sa, ako sa o kone starať aj ako na nich jazdiť.

Náučná literatúra pre dospelých čitateľov

**Kráľovná – život Alžbety II.
(Matthew Dennison)**

Jedinečný životopis kráľovnej Alžbety II.

Eva Čaklošová
Foto: zdroj internet

VISEGRAD 4 BICYCLE RACE 2023 & RESPECT LADIES RACE SLOVAKIA 2023 V NOVEJ BANI UŽ 8. a 9. JÚLA!

Primátor vidí v pretekoch pre mesto veľký prínos

Prinášame Vám rozhovor s primátorom mesta Nová Baňa Branislavom Jaľudom, ako jedným z hlavných organizátorov pretekov.

Preteky Visegrad 4 Bicycle Race 2023, RESPECT Ladies Race Slovakia 2023 sú organizované v meste Nová Baňa už 3 roky. Prečo ste pristúpili na spoluorganizáciu pretekov, aký v tom vidíte prínos pre mesto?

V r. 2021 bola organizovaná etapa na Slovensku po prvýkrát mimo Bratislavu a okolia práve u nás v Novej Bani. Naše mesto bolo oslovené riaditeľom pretekov pred tromi rokmi najmä vďaka svojej členitosti a možnosti zostaviť tak zaujímavú trasu pre cyklistov. Mesto podporilo túto myšlienku a etapa V4 cyklopretekov sa na Slovensku jazdí odvtedy už u nás v Novej Bani a na okruhu cez stredné Pohronie. Prínosom je zviditeľnenie a propagácia nášho mesta a aj celého regiónu prostredníctvom tohto športového podujatia nielen pre slovenských návštevníkov, ale aj v rámci krajín V4.

Preteky sa zvyčajne konajú na začiatku leta, kedy sa začína aj Kultúrne leto v Novej Bani. Kde vznikol nápad prepojiť preteky Visegrad 4 Bicycle Race 2023, RESPECT Ladies Race Slovakia 2023 s kultúrnym programom? Priblížili by ste nám, načo sa môžeme tešiť tento rok?

Myšlienka na spojenie športového podujatia s kultúrnym podujatím, ktoré poskytne sprievodný program, vznikla hneď od organizovania pretekov v r. 2021. Tento rok sme hudobné vystúpenia začlenili do programu kultúrneho leta. Diváci sa môžu tešiť na kapely uvedené v plagáte.

Veríme, že preteky aj vďaka kultúrnemu programu prilákajú širokú verejnosť a zúčastnení určite v meste radi navštívia rôzne miesta. Ktoré turistické atrakcie Novej Bane by ste odporučili návštevníkom?

Pre návštevníkov je k dispozícii čokoľvek, čo ich zaujíma v našom meste. Ponuku na strávenie voľného času je možné nájsť prehľadne aj na stránke Oblastnej organizácie cestovného ruchu GRON 5 TIPOV NA VÝLETE V NOVEJ BANI - Región Gron (regiongron.sk). V lete je zaujímavé navštíviť aj vodnú nádrž Tajch, ktorá ponúka príjemné miesto na odдых.

Ako hodnotíte doterajšiu spoluprácu s ostatnými organizátormi? Spolupráca so všetkými spoluorganizátormi je veľmi dobrá a na profesionálnej úrovni. Poďakovať je potrebné najmä spoločnosti LTK Solutions - Ing. Ján Letko, OZ Vrchy - Ing. Ján Žilovec a hlavným organizátorom za mesto Nová Baňa, ktorými boli v rokoch 2021-2022 JUDr. Vladislav Lalka, Dagmar Lachká, v rokoch 2021-2023 a v tomto roku 2023 ďakujeme aj Ing. Petrovi Pšenákovi.

Primátorovi mesta Branislavovi Jaľudovi ďakujeme za rozhovor. Priaznivcom cyklistiky ešte dávame do pozornosti blížiacu sa Majstrovstvá Slovenska a Česka v cestnej cyklistike, ktoré sa budú konať už 22. až 25. júna 2023 v neďalekom meste Tlmače. So svojou profesionálnou kariérou sa počas tohto šampionátu rozlúči hviezdny Peter Sagan. A nám neostáva už nič iné, iba srdečne pozvať všetkých priaznivcov cyklistiky a dobrej hudby na účasť na podujatí VISEGRAD 4 BICYCLE RACE 2023 & RESPECT LADIES RACE SLOVAKIA 2023. Veríme, že každý si tam prídeme na svoje. Tešíme sa na vás!

Mgr. Andrea Šipikalová

<https://visegrad4bicyclerace.com/>

Visegrad 4 Bicycle Race | respect. | Ladies race

8. 7. 2023 SOBOTA - RESPECT LADIES RACE SLOVAKIA 2023

13:00 - PREDSTAVOVANIE TÍMOV
14:00 - SLÁVNOSTNÝ ŠTART
16:30 - 17:00 - OFICIÁLNE VYHODNOTENIE PRETEKOV
SPRIEVODNÁ AKCIA:
14:00 - 15:30 - DETSKÉ CYKLISTICKÉ PRETEKY

9. 7. 2023 NEDEĽA - VISEGRAD 4 BICYCLE RACE 2023

12:00 - PREDSTAVOVANIE TÍMOV
13:00 - SLÁVNOSTNÝ ŠTART
16:45 - 17:00 OFICIÁLNE VYHODNOTENIE PRETEKOV
SPRIEVODNÁ AKCIA: KULTÚRNE LETO 2023 NOVA BAŇA
17:30 - 18:30 KONCERT PALA DRAPÁKA
19:00 - 20:00 KONCERT HUDBOJNEJ SKUPINY RETRO ACTIVE - KABÁT REVIVAL
22:00 - 22:00 STÁNKY S OBČERSTVENÍM - MESTSKÉ TRHOVIŠKO

MODERÁTOR: SLÁVO JURKO

ČASY PROGRAMU SÚ ORIENTAČNÉ A ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ.

VISEGRAD 4 BICYCLE RACE 2023 & RESPECT LADIES RACE SLOVAKIA 2023

V4 FUTURE | respect. | MINISTERSTVO ZÁHRANICNÝCH VECÍ A EURÓPSKÝCH ZÁJEMOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY | Visegrad Fund | UCI

WWW.VISEGRAD4BICYCLERACE.COM | VISEGRAD 4 BICYCLE RACE, NOVA BAŇA | VISEGRAD4BICYCLERACE | VISEGRAD 4 BICYCLE RACE

SPONSOR: Visegrad Fund, V4 FUTURE, respect., WDS, GO-TEAM, PIERRE AGUETTE, EY, MAN, GRON, ASBIS, IMPA, LTK, EXP, CELEST, PERSEUS, CRYSTAL, TRISTONE, SLOVAKIA, LEGIONÁRSKA, MIERU, ŠTÚROVA, NOVÁ BAŇA

Príspevok neprešiel jazykovou korektúrou.

Príspevok neprešiel jazykovou korektúrou.

Oznámenie o úplnej cestnej uzávierke v Novej Bani

Mesto Nová Baňa vám oznamuje, že v dňoch 7. 7. 2023 až 9. 7. 2023 sa budú v našom meste znovu konať medzinárodné cyklopreteky „Grand Prix Slovakia – Visegrad 4 Bicycle Race 2023“ a taktiež sprievodné podujatie cyklopretekov „Ladies Race-Slovakia 2023.“

V súvislosti s týmto podujatím bude prebiehať úplná uzávierka miestnych komunikácií, a to v nasledovnom rozsahu a čase:

- Námestie slobody, Bernolákova ulica a Ul. osvety dňa 07.07.2023 od 10:00 hod. do 23:59 hod.;
- Námestie slobody a ul. Bernolákova, Osvety, Spojná, Andreja Kmeťa, časť M. R. Štefánika (po RD č.16/569 na parc. č. 280) a Ul. mieru dňa 08.07.2023 od 10:00 do 18:00 hod.;
- Námestie slobody a ul. Bernolákova, Osvety, Spojná, Andreja Kmeťa, časť M. R. Štefánika (po RD č.16/569 na parc. č. 280) a Ul. mieru dňa 09.07.2023 od 09:00 hod. do 13:59 hod.

Obchádzková trasa bude možná cez ulice Kollárova, Mieru, M. R. Štefánika (od RD č.16/659 na parc.č.280), Štúrova a Legionárska.

Z dôvodu očakávaného zvýšeného pohybu chodcov, ale predovšetkým cyklistov bude v danom termíne vylúčená autobusová zastávka Nová Baňa - Námestie slobody.

Ďakujeme za porozumenie.

Do práce na bicykli opäť aj s novobanskými tímami

Mesto Nová Baňa už po desiatykrát podporuje celonárodnú kampaň na podporu udržateľnej mobility na Slovensku Do práce na bicykli. O tom, že myšlienka kampane nám nie je ľahostajná, svedčí aj skutočnosť, že do tohto ročníka sa zapojilo až 116 samospráv, čo je v histórii kampane rekordný počet.

Nová Baňa bude mať opäť v tomto najväčšom cyklistickom pelotóne svoje zastúpenie, kedy v mesiaci jún, počas súťažnej časti kampane, budú naše novobanské tímy využívať ekologický spôsob dopravy do práce a z práce.

Všetkým zapojeným prajeme predovšetkým bezpečné cesty, slnečné počasie, veľa šťastne najazdených kilometrov a v neposlednom rade ohľaduplných vodičov motorových vozidiel.

O výsledkoch súťaže vás budeme informovať.

Dagmar Lachká
MsÚ, miestny koordinátor súťaže

Mesto Nová Baňa vás pozýva na videoprojekciu filmu

VLADIMÍR POLÍVKA ELIŠKA BALZEROVÁ MATOUŠ RUML JANA PIDRMANOVÁ BOLESLAV POLÍVKA KRISTÍNA SVARINSKÁ

SRDCE NA DLANI

KOMÉDIA OD TVORCOV HITU 'ŽENY V BEHU'

4. júl 2023 o 21.00 hod.
v AMFITEÁTRI TAJCH

LETNÉ KINO - VSTUP VOLNÝ | PRÍSTUPNOSŤ: bez obmedzení

Mesto Nová Baňa

TÝŽDEŇ ŠPORTU PRE VŠETKÝCH 18. ročník

19. - 25. jún 2023

termín	čas	druh športu	miesto konania	organizátor	kontakt
19.6.	9:00	PUTOVNÁ KOPAČKA - futbalový turnaj okolitých škôl	mestský futbalový štadión Nová Baňa	MFK Nová Baňa/Igor Moško	915 322 087
19.6.	8:00	Regionálna florbalová liga o pohár primátora mesta (5.-9.roč.)	ZŠ Jána Zemana - telocvičňa	ZŠ Jána Zemana / PaedDr. M. Rudzanová	911 428 192
19.6.	9:00	Netradičné športy	Spojená škola, Rekreačná cesta - areál DSS Hrabiny	Spojená škola Nová Baňa/Mgr. A. Segén	907 881 046
19.6.	9:00	Netradičné športy	Spojená škola, Školská 5 - školský dvor	Spojená škola Nová Baňa/Mgr. M. Mikuška	903 523 653
19.6.	16:00	Petangový turnaj - ženy	petangové ihrisko, Nábřežná ul.	ZO JDS Nová Baňa/MUDr. L. Snopek	905 315 974
20.6.	8:00-11:00	Olympiáda nádejí (1.-4.roč.)	ZŠ Jána Zemana - veľká telocvičňa, ihrisko	ZŠ Jána Zemana/ Mgr. M. Andrášiková	905 140 789
20.6.	8:00	Stolný tenis (5.-9.roč.)	ZŠ Jána Zemana - malá telocvičňa	ZŠ Jána Zemana/PaedDr. L. Považanová	903 822 052
20.6.	17:30	Karate	radničný park	ŠK KARATE Nová Baňa/J. Šály	903 519 513
20.6.	9:30	Atletika škôlkarov	areál MŠ Nábřežná 2, Nová Baňa	MŠ Nová Baňa, Nábřežná/Mgr. L. Bedenská	045/68 56 555
20.6.	9:00	Turistická vychádzka - trieda Slniečka	Zajačia dolina	MŠ Nová Baňa, ET Kolibská/ J. Laktišová	907 680 064
20.6.	9:00	Turistická vychádzka - trieda Hviezdičky	Sitárov vrch	MŠ Nová Baňa, ET Kolibská/Z. Muchová	903 551 888
21.6.	8:00	MINIOLYMPIÁDA (1.-4. roč.)	ZŠ sv. Alžbety - školský dvor	ZŠ sv. Alžbety/Mgr. A. Štullerová	045/68 57 104
21.6.	8:00	Volejbal MIDI (7.-9.roč.)	ZŠ Jána Zemana - veľká telocvičňa	ZŠ Jána Zemana/PaedDr. L. Považanová	903 822 052
21.6.	9:00	Štafetový beh (1.-4.roč.)	ZŠ Jána Zemana - ihrisko	ZŠ Jána Zemana/Mgr. M. Andrášiková	905 140 789
21.6.	16:00	Petangový turnaj - muži	petangové ihrisko, Nábřežná ul.	ZO JDS Nová Baňa/MUDr. L. Snopek	905 315 974
21.6.	8:15 - 10:45	Turistika - HEADAČI PRÍRODNÝCH POKLADOV - outdoorové vzdelávanie	Kohútovo, Nová Baňa	MŠ Nová Baňa, ET Štúrova/Mgr. L. Romancová	045/68 57 104
22.6.	8:00	Výbijaná (5.-9.roč.)	ZŠ sv. Alžbety - telocvičňa	ZŠ sv. Alžbety/Mgr. A. Štullerová	045/6856523
22.6.	8:00	Futbal (5.-9.roč.)	ZŠ Jána Zemana - multifunkčné ihrisko	ZŠ Jána Zemana/PaedDr. M. Rudzanová	911 428 192
22.6.	14:30 - 16:30	Šachový turnaj pre deti a mládež	CVC Nová Baňa	TJ Slovan - šachový klub/Ing. J. Hellebrandt	905 477 186
22.6.	15:30	Atletika v parku (trénujeme skok do výšky)	radničný park	AKC Nová Baňa/Mgr. J. Kološta	918 060 616
23.6.	8:00	Florbal (4.-9.roč.)	ZŠ sv. Alžbety - telocvičňa	ZŠ sv. Alžbety/Mgr. O. Fidermák	045/68 57 104
23.6.	8:00 - 10:30	Beh Záhradným lesom	Zvonička	GFŠ Nová Baňa/Mgr. E. Kopernická Mgr. D. Zvizdeckij	903 575 550 917 495 000
23.6.	18:00	Night Mixed Doubles (Turnaj v zmiešanej 4-hre pod osvetlením)	TK Tajch	TK Tajch/Mgr. M. Štrba	948 165 095
23.6.	8:00	Basketbal (6.-9.roč.)	ZŠ Jána Zemana veľká telocvičňa/multifunkčné ihrisko	ZŠ Jána Zemana/PaedDr. M. Rudzanová	911 428 192
23.6.	17:00	Jazda na kolieskových korčuľiach	Tajch - pri MotoCam Slovakia (bývalý Banský dvor)	SKI TEAM Nová Baňa/Ing. J. Plachý	907 830 779
23.6.	14:00	Turistika na Fanadľb	zraz účastníkov - DCS LIPA, Nová Baňa	ZO JDS Nová Baňa/M. Hudcová	907 282 988
24.6.	9:00	Outdoorový funkčný tréning	ZŠ Jána Zemana - ihrisko	OZ Funkčný tréning -CF/PaedDr. M. Rudzanová	911 428 192

Koordinátor: Dagmar Lachká, tel. kontakt: 045/6782885, e-mail: lachka@novabana.sk

Zmena termínov jednotlivých aktivít vyhradená!

Preteká vodička...

Stakýmto podtitulom sa uskutočnilo podujatie Vinička a jej hostia. SA tak ako preteká vodička v našich potôčkoch a riekach, pretieklo aj krásnych 25 rokov, počas ktorých nás Folklórna skupina Vinička sprevádzala na rôznych kultúrno-spoločenských podujatiach.

Folklórna skupina Vinička vznikla v roku 1998 na podnet Evy Hrnčiarovej, vtedajšej vedúcej kultúrneho strediska v Novej Bani, za podpory Anice Kmetčkovej z Okresného osvetového strediska v Žiari nad Hronom. Počas pôsobenia FSK Vinička došlo v skupine k rôznym zmenám či už v jej vedení, ale aj v samotnom zložení, avšak naďalej sa jej úspešne darilo udržiavať pôvodnú myšlienku, ktorou bolo zachovávať piesne a zvyky z okolia Novej Bane – zo Štálov. V roku 2014, vďaka podpore mesta Nová Baňa, bolo vydané CD s názvom Spieva vám Vinička s 32 piesňami v autentickom štálskom nárečí. A presne toto CD si ako darček a spomienku odnášali hostia podujatia. Veríme, že sme tým prispeli k tomu, aby tieto piesne neupadli do zabudnutia. Veď práve tie sme v podaní FSK Vinička počúvali na jarmokoch, pri stavaní mája, banických fakľových sprievodoch, významných výročiach mesta a mnohých ďalších. FSK Vinička však so svojimi piesňami nevystupovala len na domácej pôde, ale Novú Baňu reprezentovala aj za hranicami nášho mesta. Zúčastňovala sa rôznych festivalov, súťaží, z ktorých si častokrát priniesla zaslužené ocenenie. Bola víťaným hosťom na podujatiach okolitých obcí, ich spev a dobrá nálada boli neodmysliteľnou súčasťou mnohých svadieb, osláv. Ich vystúpenia boli popretkávané humornými scénkami zo spoločenského života štálskych gazdov v minulosti.

Podujatie, ktoré sa uskutočnilo 26. mája 2023 v Kine Vatra v Novej Bani, bolo oslavou krásneho výročia Folklórnej skupiny Vinička, bolo oslavou folklóru, ľudových zvykov a ľudí, ktorí s láskou a hrdosťou tieto tradície uchovávajú pre ďalšie generácie. O tom, že nám naša minulosť nie je ľahostajná a záleží nám na nej, nás presvedčil aj bohatý program, v ktorom mali zastúpenie všetky generácie. Okrem FSK Vinička, ktorá vystúpila s banickými i štálskymi piesňami, sa na pódium vystriedalo množstvo účinkujúcich, ktorí oslávencom venovali tú najkrajšiu kyticu, uvitú z krásnych ľudových piesní, tanca i hovoreného slova. Pozvanie s radosťou prijali heligonkári zo ZUŠ Nová Baňa, Detský folklórny súbor Novobanček z CVC Nová Baňa, Ženská spevácka skupina Hronka z Brehov, FS Háj Nová Baňa,

Mužská spevácka skupina Matičiar z Kozároviec, zavítal aj „starý mládenec“, ktorého stvárnil Peter Štrba z DS MÚZa Nová Baňa. V programe zahral i zaspieval heligonkár Jozef Suchý, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou FSK Vinička, a pieseň, ktorá zaznela v podaní Emílie, Ruženy a Hanky Tencerových, len potvrdzuje, že ľudové piesne a zvyky sa prenášajú z generácie na generáciu.

Oslávencovi zablahožela zástupcovia mesta Nová Baňa a Pohronskeho osvetového strediska v Žiari nad Hronom. Po zápise do pamätnej knihy mesta Nová Baňa si FSK Vinička prezvala z rúk Branislava Jačuďa, primátora mesta, Ľudmily Rajnohovej, prednostky mestského úradu, a Heleny Žňavovej, riaditeľky POS v Žiari nad Hronom, ďakovné listy a spomienkové darčeky. Pripojili sa aj účinkujúci hostia a krásnou bodkou za týmto podujatím bola spoločná pieseň v podaní FSK Vinička a jej hostí „Toto je ten chodník...“

A čo dodať na záver?

Folklórna skupina Vinička, ďakujeme ti za krásnych 25 rokov, počas ktorých si bola súčasťou kultúrneho života v Novej Bani. Ďakujeme ti za reprezentáciu a za to, že si významnou mierou prispela k zachovaniu ľudových piesní, zvykov a tradícií.

A napriek tomu, že si sa rozhodla ukončiť svoje pôsobenie, odovzdávaj svoje poslanstvo nasledujúcim generáciám aj naďalej, nech chodníček, ktorým si kráčala 25 rokov, nezarastie

a má tvojich nasledovníkov. Prajeme ti pevné zdravie a veľa životného optimizmu do ďalších rokov. Právom ti patrí naša úcta a vďaka.

Zároveň ďakujeme všetkým, ktorí sa na podujatí podieľali, ďakujeme za realizáciu výzdoby a pomoc pri samotnom podujatí.

Dagmar Lachká, MsÚ Nová Baňa
Foto: PhDr. Lenka Šubová, MsÚ Nová Baňa

Stavanie mája na Gápli 2023

V tento rok to vyšlo na nedeľu, kedy sa partia vrškárov tak ako každý rok rozhodla postaviť máj. Pokračujeme v dlhoročnej banickej tradícii, kedy mladí baníci stavali pre svoje priateľky máj na mieste nazývanom Gápel. Odtiaľ ho bolo vidieť do širokého okolia. Nádherné počasie prilákalo množstvo zvedavcov, ktorí mohli stráviť na Gápli predmájový večer s muzikou a spevom až do hlbkej noci. O dobrú atmosféru sa postarala hudobná skupina RETRO. Veľké ďakujem patrí mestu Nová Baňa, Technickým službám mesta Nová Baňa, Pofovnickej spoločnosti mesta Nová Baňa, ale aj susedom, priateľom a všetkým, ktorí prišli a svojou účasťou podporili toto skvelé podujatie.

Mgr. Juraj Kološta

Osobnosti mesta

V pokračovaní rubriky Osobnosti mesta Nová Baňa predstavujeme ďalšie žijúce osobnosti mesta Nová Baňa.

Holý Anton, Ing., CSc., Nová Baňa, 11.02. 1957

Vzdelanie:

- Strojnícka priemyslovka vo Zvolene
- Strojnícka fakulta, SVŠT v Bratislave
- 1989 vedecká hodnosť kandidát technických vied vo vednom odbore fyzikálna metalurgia a medzné stavy materiálov v Ústave materiálov a mechaniky strojov SAV v Bratislave

Profesijná dráha a pracovné pôsobenie:

- 1981–1992 interný aspirant, výskumný a vedecký pracovník vo VÚZ (Výskumný ústav zvaračský), Bratislava; externe pracoval na Strojníckej fakulte v Bratislave; externe tiež ako súdny znalec pri riešení havarijných a materiálových expertíz; člen československej electron mikroskopickéj spoločnosti, zástupca za Slovensko; 1992 – 2004 vedecko - výskumný pracovník na Universitát Gent Belgium, delegát IIW (Medzinárodný zvaračský inštitút) za Belgicko; 2004-2005 vedecko-výskumný pracovník v TWI (World Centre for Materials and Joining Technology), Cambridge, UK (TWI – Svetové centrum pre materiály a technológie spájania); 2006-2007 vedecký pracovník vo Výskumnom ústave zvaračskom – Priemyselny inštitút SR, Bratislava; 2007 – 2022 výskumno-vývojový pracovník vo firme voestalpine Böhler Welding Austria GmbH, Kapfenberg, Austria, delegát IIW (Medzinárodný zvaračský inštitút) za Rakúsko;
- Vo svojej práci sa zamerával na riešenie problémov fyzikálnej metalurgie a zvariteľnosti ocele. Jeho hlavná pozornosť pri výskume bola však sústredená na skúmanie štruktúrnych charakteristík, mechanických a plastických vlastností zvarových spojov a ich spoľahlivosti. Je špecialista v oblasti transmisnej (TEM), rastrovacej (SEM) a optickej mikroskopie (LOM) pri skúmaní štruktúrnych a subštruktúrnych charakteristík materiálov. Podieľal sa na riešení mnohých medzinárodných projektov na Univerzite v Gente, v TWI – World Centre for Materials and Joining Technology, Cambridge, UK a na výskume a vývoji novo-vyvíjaných zvaracích materiálov vo firme voestalpine Böhler Welding Austria GmbH, Rakúsko. Okrem toho sa podieľal na riešení veľkého množstva havarijných materiálových expertíz.

Ocenenia, uznania:

- Cena dekana Strojníckej fakulty za vynikajúce študijné výsledky

Iné:

- Prvý na svete pozoroval komplexnosť štruktúry oxidických inklúzií v zvarových kovoch na tenkých kovových fóliách metódami transmisnej elektrónovej mikroskopie (TEM), selekčnej elektrónovej difrakcie (SED) a EDX chemickej mikroanalýzy a urobil ich klasifikáciu.
- Prvý tiež sledoval štruktúru BN keramiky na tenkých keramických fóliách metódou transmisnej elektrónovej mikroskopie.

Gladišová Darina, akad. maliarka, Záhorce, 15.04.1953

Vzdelanie:

- Základná škola Nová Baňa
- Stredná pedagogická škola Levice
- Vysoká škola výtvarných umení Bratislava, odbor figurálna maľba a krajinomaľba u prof. Želibského

Profesijná dráha a pracovné pôsobenie:

- Hlavnou témou jej tvorby je duchovno-kontemplatívna (premýšľavá, modlitebná) tvorba zameraná na kresťanskú spiritualitu.
- Množstvo výstav / výpočet presahuje rozsah tejto strany/ Česko, Poľsko, Maďarsko, Slovensko, Rakúsko, Francúzsko, Rakúsko, Holandsko, Bulharsko, Taliansko, Rumunsko

Ocenenia, uznania:

- 1984 – Medzinárodné trienále maľby, Sofia, Bulharsko
- 1984 – Medzinárodná výstava mladých umelcov, Moskva, Rusko
- 1985 – Svetový festival maľby Cagnes sur Mer, Francúzsko
- Zvláštna cena poroty
- 1986 – Výstava mladých výtvarníkov, Praha, Česká republika
- 1996 – Medzinárodné trienále maľby, Sofia, Bulharsko
- Cena Medzinárodnej nadácie sv. Cyrila a Metoda
- 1999 – cena Special Price at Sorella Chiara, Lux Clario, filmový festival Assisi, Taliansko
- 2003 – cena Fra Angelika za osobitný prínos pre kresťanské hodnoty v kultúre na Slovensku

Iné: má aj realizácie v architektúre

Šály Vladimír, prof., Ing., PhD., Dolné Hámre, 14. 03. 1956

Vzdelanie:

- Gymnázium Nová Baňa
- Elektrotechnická fakulta SVŠT Bratislava

Profesijná dráha a pracovné pôsobenie:

- 1981-85 Interná aspirantúra
- 1985-87 Fyzikálny ústav SAV Bratislava
- 1987-90 Meopta Bratislava
- 1990- Fakulta elektrotechniky a informatiky STU Bratislava

Ocenenia, uznania:

- člen World Renewable Energy Network

Iné: publikačná činnosť vo významných medzinárodných vedeckých periodikách a konferenčných zborníkoch

Urdová Marta, Mgr. (rod. Raffajová), 12.06.1960, Nová Baňa

Vzdelanie:

- Základná deväťročná škola v Novej Bani
- Konzervatórium Žilina, odbor: hra na akordeóne
- Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici - učiteľstvo odborných umeleckých predmetov v predmete hudobná pedagogika

Profesijná dráha a pracovné pôsobenie:

- Základná umelecká škola v Novej Bani: učiteľka hry na akordeóne
- Základná umelecká škola v Novej Bani: riaditeľka školy

Ocenenia, uznania:

- 2016 - Najlepší pedagóg v hre na akordeón v rámci SR
- Ocenenie mesta Nová Baňa

Zuzula Timotej, PaedDr., Nová Baňa, 20. 12. 1959

Vzdelanie:

- Základná škola Nová Baňa
- Gymnázium Nová Baňa a Gymnázium Pavla Országha Hviezdoslava Kežmarok /lyžiarske/
- Univerzita Komenského v Bratislave, Fakulta telesnej výchovy a športu

Profesijná dráha a pracovné pôsobenie:

- bývalý lyžiarsky pretekár, skialpinista
- dlhoročný tréner svojej dcéry Veroniky Zuzulovej, reprezentantky SR v zjazdovom lyžovaní, v ktorom dosiahla významné medzinárodné úspechy
- Tie sú vlastne aj úspechmi jej otca Timoteja (viac na https://sk.wikipedia.org/wiki/Veronika_Velez-Zuzulová).
- bojovník za spravodlivé rozdelenie finančných prostriedkov Zväzom slovenského lyžovania

Ocenenia, uznania:

- rok 2010 Bronzové kruhy SOŠV
- rok 2018 Strieborný odznak SOŠV

prim. MUDr. Marian Boča

BANÍCKY expres

VLAKOM ZA ZÁŽITKOM v Banskobystrickom kraji

PRÍCHOD / ODCHOD		ZASTÁVKA	PRÍCHOD / ODCHOD	
	9:00	Zvolen hlavná stanica	16:46	
9:28	9:30	Žiar nad Hronom	16:10	16:18
9:52	09:55	Žarnovica	15:45	15:47
10:10		Nová Baňa	15:30	

Pobyt v Novej Bani 5:20 hod.
Banický expres premáva v sobotu 1.7.2023

Kúp si lístok online na
www.zahoramizadolami.sk

Realizované s finančnou podporou Ministerstva dopravy Slovenskej republiky.

Pod'akovanie

Zajačí potok, ktorý preteká celou Prírodnou ulicou, bol vybudovaný v povojnovom období minulého storočia. Jeho oprava bola robená v r. 1968. V júni roku 2020 som písala žiadosť na Slovenský vodohospodársky podnik Banská Bystrica o opravu potoka, pretože bol už v havarijnom stave. K žiadosti bolo priložených 29 podpisov obyvateľov Prírodnej ulice. Žiadosť bola prerokovaná v mestskom zastupiteľstve a bol vyjadrený súhlas mesta a odporúčenie potok opraviť. Čas ale plynul a na jar tohto roku Slovenský vodohospodársky podnik vyrúbal popadané stromy a upravil zátarasy potoka, taktiež na najhorších miestach upravil koryto potoka. Chceme sa poďakovať vedeniu mesta Nová Baňa, mestskému zastupiteľstvu a pánovi primátorovi za podporu našej žiadosti a Slovenskému vodohospodárskemu podniku za realizáciu prác. Zároveň chcem podporiť občanov v tom, aby vlastnou iniciatívou napomáhali k zlepšovaniu podmienok života v našom meste.

MUDr. Mária Bradiaková
obyvateľka Prírodnej ulice

Banická história mesta perom novobanských žiakov a študentov

Práca ocenená ako najlepšia medzi staršími žiakmi v literárnej súťaži, ktorú v máji 2022 vyhlásil Novobanský banický spolok.

Prečo sa Nová Baňa volá Nová Baňa?

Stalo sa to veľmi dávno. Nová Baňa ešte bola len zhluk domčekov na kopci. Ľudia tu žili veľmi skromne. Aj do obchodu a do kostola museli chodiť do väčších miest.

Už vtedy sa ale táto osada hemžila baníkmi. Všetky kopce naokolo boli prevrätané baňami. Do dedinky stále prichádzali muži – baníci – aj so svojimi ženami a deťmi. A tak sa osada na vršku rozrastala. O pár rokov si ľudia na kopci postavili vlastný kostol, v ktorom sa každú nedeľu slávila omša. To však nebolo všetko. Obyvatelia vybudovali ulice, nádherné námestie a nakoniec sa najvyšší mesta začali zamýšľať o výstavbe radnice. To by znamenalo, že by sa zo zhľuku domov konečne stalo oficiálne mesto. Obyvatelia by tak získali práva aj výhody. A tak sa napokon aj dohodli. Hneď na ďalší týždeň sa začalo s vybavovaním. Vznik mesta im, našťastie, schválili. Do týždňa mal k nim prísť aj pisár, ktorý by zapísal rozlohu, názov mesta, meno starostu a konšelov.

Prebehli voľby. A o chvíľu sa už sedem konšelov aj starosta zišli na radnici, aby rozhodli, ako sa bude mesto volať.

„Mohli by sme ho pomenovať po zakladateľovi!“ hovoril prvý konšel.

„Nie! Názov by mal vystihovať prírodu a krásy mesta!“ vykrikoval ďalší.

Nezhodli sa ani na jednom názve. A takto sa schádzali aj ďalších päť dní. Na šiesty deň bola nedeľa. Nikto už ani nedúfal, že mestská rada vymyslí vhodný názov do pondelka, kedy bol plánovaný príchod pisára. Bolo to práve v období dažďov. Kým sa mestská rada schádzala v teple a v suchu, v meste pršalo a pršalo... Za štyri dni zaplavila voda dve najdôležitejšie bane. Posledný deň sa už teda neschádzali len kvôli názvu, potrebovali vyriešiť aj túto pohromu.

Nebudeme mať z čoho platiť! Neuznajú nás za mesto, pokiaľ nebudeme vyzeráť zabezpečené. Mesto potrebuje peniaze, aby mohlo

fungovať... A bez zlata peňazí nebude!“

„Upokojte sa, kolegovia! V pondelok sa začne s výstavbou novej bane. Můj syn, vodca baníkov, už dávnejšie našiel miesto, kde by mohlo byť zlata až prebytok. Dynamitom odpálime pár skál a uvidíme,“ povedal starosta.

A naozaj. Už ráno sa začalo s prípravou dynamitu. Medzitým ale do mesta prišiel nič netušiaci pisár. Na radnici ho pekne privítal sám pán starosta.

„Krásny dobrý deň prajem, pán pisár! Ale máme šťastie, že nám zase svieti slniečko... Ráďte ďalej, pán pisár. Nalejem vám niečo?“

„Dobrý deň, starosta. V skutku máte krásnu radnicu. Námestie tiež bolo prenádherne. Ale radšej by som sa prešiel po meste. Rád by som si pozrel kostol aj vaše chýrne bane.“

A tak išli. Prešli celé mesto. Zostával im už len bankský vršok.

„Je to tu naozaj nádherné, pán starosta. Ale bol by som rád, keby ste mi ešte povedali, ako sa toto mesto bude volať, aby som to mohol zapísať do kroniky,“ povedal pisár s úsmevom.

„No... eh...“ ošival sa starosta.

„Baňa! Nová baňa!“ ozvalo sa zadýchane zneďaleka. O chvíľu už zbadali, ako sa k nim blíži mladý baník, celý od prachu a kúskov skál.

„Nová baňa...“ povedal znova a padol do trávy.

„Nová Baňa?“ začudoval sa pisár. „To je v skutku zaujímavý názov. A veľmi výstižný! Hneď to aj zapíšem,“ vytiahol pisár kroniku a strieborným perom s ostrou špičkou namočenou do atramentu zapísal názov. Starosta len stál, onemel od šoku. „N-n-nová Baňa,“ zopakoval pomaly a usmial sa, „áno, to je názov nášho mesta.“

Takto sa z Novej Bane stala... No... Nová Baňa.

Paulína Valachovičová
ZŠ sv. Alžbety Nová Baňa (máj 2022)

Oslava sviatku jari v našom klube

Na začiatok

*Tak sme sa dočkali
tej vzácnkej návštevy:
zelené, kvetov - príchodu jari,
stretnutia pri našej lipke milovanej,
májovou stužičkou vyparádenej.
Zimu vyhnala čerstvá jar,
úsmevom zažiarí každá tvár,
milo zahreje pri srdci,
že sme znova tu,
sťa devy a mládenci.
Šikovné ruky skosili záhradu,
zhrabali, spratali, po samú ohradu,
každý kút v altánku čistili
a v dobrej nálade
pesničky chystali.
Zaželajme si príjemný začiatok
stretnutí, osláv
aj milých spomienok.
Nech nám nič neskalí tú dobrú
pohodu, no nielen nám,
ale aj celému národu.*

Gitka Šályová

Naša vyzdobená lipa v Dennom centre seniorov Lipa víta dňa 2. mája 2023 našich hostí a členov. Zorganizovali sme krátke posedenie a prialo nám aj počasie. Bolo to prvé stretnutie od výročnej členskej schôdze. Úvodom nám pod vedením svojich učiteliek zatancovali detičky z materskej školy, ktoré zabezpečila riaditeľka Katka Štrbová. Zo základnej umeleckej školy nám zahrali na heligónke a zaspievali dvaja

šikovní muzikanti, Bruno Šediansky a René Záhumenský, ktorých sprevádzala ich riaditeľka Mgr. Martuška Urdová. Srdečná vďaka patrí organizátorom a účinkujúcim tohto krásneho kultúrneho vystúpenia. Prajeme im, aby sa im aj naďalej darilo. Veríme, že ešte prijímú aj v budúcnosti naše pozvanie.

Počas oslavy sa nám prihovorili naši pravidelní a vzácní hostia - pán primátor MVDr. Branislav Jaďuď a pani prednostka Mgr. Ľudka Rajnohová. Okrem milých a srdečných slov priniesli aj darčeky - tablety pre všetky tri predsedníčky organizácií, Márii Hudecovej za ZO Jednota dôchodcov, Mgr. Irene Palajovej za ZO Slovenský zväz zdravotne postihnutých a predsedníčke

výboru Milka Lovíšková a Martuška Žňavová zarecitovali krásne básne o jari, ktorých autorky sú naše dlhoročné členky Denného centra seniorov LIPA Gitka Šályová a Marienka Křápková. Srdečná vďaka za spev, za tvorbu a prednesenie básní. Prajeme všetkým dobré zdravie a ešte veľa tvorivých myšlienok. Po kultúrnej časti nasledovalo posedenie pri chlebíkoch a koláčikoch, káva a čaj, ktoré pripravili členovia výboru a prispeli aj naše ďalšie členky, za čo im patrí úprimné poďakovanie. Prežili sme spolu krásne popoludnie a prajeme si, aby takých stretnutí bolo čo najviac aj v budúcnosti.

Za krásne fotografie srdečne ďakujeme nášmu dlhoročnému obetavému a ústretovému členovi Ing. Jarkovi Burjanivovi.

Ing. Marta Búryová
predsedníčka DCS Lipa

Sociálny podnik mesta Nová Baňa, s.r.o. registrovaný sociálny podnik

Poskytované služby:

kosenie pozemkov a záhrad
ukladanie dreva

odstraňovanie a odvoz náletových drevín
vypratávanie nehnuteľností – domov, chát,...

búracie práce drobného rozsahu

ručná úprava pozemkov
pomocné práce rôzneho druhu
iné práce podľa dohody

Cenník:

5,50 € / hodina

Objednávky na telefónnom čísle

0905 330 170

e-mailom: socialnyvypodnik@novabana.sk

Príspevok neprešiel jazykovou korektúrou.

Ďakujeme a spomíname

Každý mesiac v roku má svoje čaro. Najkrajším je určite mesiac máj, keď sa krepčú príroda, ale aj preto, že pred 78 rokmi sa ukončilo utrpenie ľudí spôsobené druhou svetovou vojnou.

Členovia Slovenského zväzu zdravotne postihnutých v Novej Bani na počesť tejto udalosti uskutočnili výstup na pohorie Inovec. Pri pamätníku na Krtinovej si minútu ticha zaspomínali na partizánov, ktorí na tomto území bojovali a viedli odboj proti fašistom. Pamätníci spomínajú na ťažké a urputné boje o každý kúsok územia. V myšlienkach sme sa poďakovali všetkým za náš život bez vojny a utrpenia.

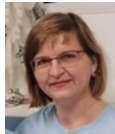
Vo výstupe sme pokračovali k Chate Inovec, kde sa nám v slnečnom počasí predostrel nádherný výhľad na rozkvitnuté lúky a rozsiahli rozkvitnutý kraj. Druhou stranou kopca sme pokračovali na Drozdovo a následne autobusom domov. Výstup na Inovec bol pre nás namáhavý vzhľadom na vek a hlavne na náš zdravotný stav, ale zároveň nám dodal sebavedomie a hrdosť, že sme to dokázali.

Mgr. Irena Palajová, predsedníčka ZO SZPP Nová Baňa

Detská lekárka radí... ...ako prežiť leto s deťmi v plnom zdraví

Blížia sa letné prázdniny, k čomu neodmysliteľne patrí pobyt na slnku, kúpanie v bazéne, športovanie, cestovanie či mnohé iné aktivity. S tým rastie pravdepodobnosť vzniku rôznych nefahkých situácií zo zdravotného hľadiska, do ktorých sa môže dieťa dostať. V tejto súvislosti sme oslovili našu miestnu detskú lekárku MUDr. Katarínu Tužinskú, aby nám poskytla rady, čo v niektorých situáciách robiť.

Pani lekárka, s čím sa najčastejšie v praxi stretávate u detí počas letných prázdnin?

Napriek tomu, že hlavne jesenné a zimné mesiace pokladáme z hľadiska chorobnosti za najnebezpečnejšie, niektoré choroby sa veľmi často vyskytujú práve počas horúceho leta.

Sú to hlavne bakteriálne infekcie (ako angína či zápal priedušiek), ale výnimkou nie sú ani vírusové ochorenia v podobe rôznych prechladnutí, náchdy, letnej chrípky, hnačiek,...

Zdrojom infektov v lete môže byť nesprávna výživa, zlé skladovanie potravín či pitie vody v rizikových dovolenkových destináciách, ľadové kocky v nápojoch a podobne. Nebezpečná môže byť z tohto hľadiska aj zmrzlina, hlavne vaječná, predávaná na ulici, ktorá môže dokonca spôsobiť i salmonelózu, podobne ako majonézové šaláty a neumyté ovocie.

Deti letné ochorenia znižajú ešte horšie než v zime, pretože v lete sa chcú tak ako ich kamaráti hrať na ihrisku, bicyklovať sa, vybláznit sa vo vode či jesť zmrzlinu.

Črevné vírusy - v lete sa vyskytujú pomerne často. Ich príznakmi môžu byť hnačky, vracanie, bolesti hlavy alebo svalov. Chorému dieťaťu pomôže diétna strava (sucháre, suché pečivo, varená ryža, čiermy či kamilkový čaj). Veľmi dôležitý je dostatočný príjem tekutín. Ak má dieťa teplotu nad 38,5 °C, nasadte antipyretiká s obsahom paracetamolu alebo brufenu. Ak má dieťa črevné problémy, ak sa zdravotný stav dieťaťa do troch dní nezlepší, vyhľadajte pediatra.

Angína - je rovnako ochorenie, s ktorým sa v lete stretávame. Jej prvým príznakom je boľavé hrdlo. V prípade ľahkého priebehu pomôžu výplachy hrdla či čmúranie tabletiék (napr. Tantum Verde), prípadne propolis, najlepšie aj v kombinácii s echinaceou. Ak sa počas dvoch dní stav nezlepší alebo sa zhoršuje, navštívte s dieťaťom lekára.

Zápal stredného ucha je tiež jednou z častých letných chorôb. Trpia ňou hlavne deti, ktoré sa počas kúpania rady a často ponárajú. Ak ide iba o ľahké podráždenie ucha, pomôžu i lieky proti bolesti (napr. s obsahom paracetamolu alebo brufenu), v prípade, že bolesť neprestáva a dieťa má i horúčku, vyhľadajte pediatra. Pravdepodobne ide o zápal stredného ucha a nie je vylúčené, že bude potrebné nasadiť celkovú liečbu.

Infekcie močových ciest - letné kúpanie je častou príčinou týchto infekcií. Z tohto dôvodu vždy po kúpaní zoblečte dieťaťu mokré plavky a oblečte ho do suchej bielizne. Dbajte na to, aby dieťa nemočilo pri kúpaní do vody, ale vodte ho pravidelne na toaletu. Dôvodom je ľahší vstup mikroorganizmov do močových ciest v poslednej fáze močenia. Dieťa by nemalo byť vo vode príliš dlhú dobu bez ohľadu na to, či sa ide o termálne kúpaliská, a nemalo by sa kúpať ani v prípade, že má iba ľahké príznaky nachladnutia. Chladnejšia voda či vietor by mohli ich stav ešte zhoršiť.

Prehriatie organizmu (úpal, úžeh) - v lete by malí pacienti nemali chodiť von v čase okolo obeda, ani byť vystavení priamemu slnku. Najlepšie je zabezpečiť pobyt v tieni pod stromom. Nezabúdajte na natieranie pokožky opaľovacími krémami. Veľmi nesprávne je naobliekať dieťa do príliš teplého oblečenia, čím sa organizmus prehrieva a jeho telesná teplota stúpa. V horúcich dňoch stačí dieťaťu obliecť bavlnené tričko s krátkymi rukávmi, krátke nohavice, prikrývku hlavy proti slnku. Ak leží alebo sedí v kočiaku, môžete ho prikrýť ľahkou

prikrývkou (napr. obliečkou na perinu), ale tak, aby sa nepotilo. Dávajte si pozor na pravidelné dopĺňanie tekutín, v teplom počasí môže nastať u dieťaťa veľmi rýchlo dehydratácia. Ak má dieťa príznaky úpalu, pretrvávajúce bolesti hlavy, slabosť, odmieta piť alebo trpí vysokými teplotami, lekára navštívte čo najskôr.

Ak je prevencia letných ochorení?

Vyhýbajte sa prievanu. Pozor na otvorené okná vo vyhriatom aute i na klimatizáciu zapnutú napr. na 20 °C pri 30-stupňových vonkajších teplotách. Ideálny rozdiel medzi teplotou vonku a v klimatizovaných priestoroch by mal byť 3°C.

Braňte nadmernému poteniu, neobliekajte dieťa teplejšie, než je nutné. Majte poruke prichytené náhradné oblečenie a ak sa dieťa v horúcich dňoch pri hre veľmi potí, prezlečte ho do suchých vecí.

Nepodceňujte teplotné výkyvy počas leta. Pri pobyte na dovolenke sa v niektorých lokalitách (napr. v cudzokrajných destináciách) večer často ochladzuje, preto by vo vašej batožine nemalo chýbať teplejšie oblečenie pre dieťa. Podobne pri horských túrach treba do batohu vždy pribaliť svetlík.

Pozor na pitie studených nápojov v horúcom lete. Môžu byť príčinou ochorenia a nielen zápalu hrdla a pod., ale v lokalitách s horšími hygienickými podmienkami môže aj byť kocka ľadu z miestnej vody príčinou črevných ťažkostí.

Ak u dieťaťa dôjde k úrazu, môže aj krvácať alebo nemusí, kedy odporúčate navštíviť pohotovosť a kedy to ešte nie je nutné?

Ako podať prvú pomoc?

Úrazy v detskom veku sa najčastejšie vyskytujú práve v letnom období. Sú to napríklad: dopravné nehody, topenie, pády, otravy, popálenie alebo obarenie, udusenie. Aj keď najmä u detí je ťažko úrazom zabrániť, treba ich aspoň minimalizovať. Odborníci čoraz viac poukazujú na časté zanedbanie bezpečnosti a prevencie.

Mnohí sa chystajú na letné dovolenky alebo rodinné výlety. Pri zvýšenej premávke stúpa aj riziko dopravných nehôd a tie tvoria celý rad možných poranení. Zahŕňajú najmä otras mozgu, zlomeniny, pomliaždeniny, krvácanie, vo vážnejších prípadoch polytrauma (postihnutie viacerých orgánových systémov, z ktorých aspoň jedna ohrozuje pacienta na živote) a smrť. Buďte teda ostražití pri prechádzkach a zdržiavani sa v blízkosti cestnej premávky. Malé dieťa si nevedomou hroziace nebezpečenstvo a ľahko môže vybehnúť na cestu za odkotúľanou loptou.

Pri cestovaní sa snažte poranenia minimalizovať správnym používaním detských autosedačiek. Nikdy nenechajte dieťa v aute samé. Auto odparkované počas horúcich letných dní alebo na priamom slnku predstavuje reálne riziko prehriatia a ohrozenia života už po pár minútach.

Pády u detí sú časté, pretože deti stále niekde poletujú a neustále padajú. Aj keď sa na prvý pohľad javí všetko v poriadku, príznaky sa často prejavia s oneskorením aj niekoľkých hodín. Môže však nastať napr. krvácanie, otras mozgu alebo zlomenina.

Ako zastaviť krvácanie?

Vytvorte tlak rukou v mieste rany (použití môžete tričko, vreckovku, šatku. Improvizujte, dôležitejšia je zástava krvácania pred dodržaním sterility a čistoty), ak treba použite tlakový obväz - jeden nerozmotaný obväz priložte na ranu a druhým ho silne priťahnite, aby krvácanie ustalo. Ak krv presakuje, prikladajte ďalšie

vrstvy.

Končatinu alebo inú poranenú časť zdvihnite nad úroveň srdca (znižte tak tlak a prítok krvi v postihnutej časti), pacienta uložte do ležiacej polohy, privolajte záchrannú službu, začnite s protišokovými opatreniami (pacienta upokojte, zakryte a do príchodu záchranky radšej nepodávajte žiadne lieky ani tekutiny).

A čo robiť pri úraze hlavy ako napr. otrase mozgu alebo pri strate vedomia?

Pokiaľ je dieťa po úraze v bezvedomí, skontrolujte dychovú a srdcovú činnosť. Pokiaľ dieťa nedýcha, začnite s oživovaním a volajte 155. Ak je dýchanie a činnosť srdca zachovaná, uložte dieťa do stabilizovanej polohy a taktiež privolajte záchrannú službu.

Opatrne pri manipulácii s raneným, pokiaľ máte podozrenie na poranenie chrbtice.

Ak sa vám dieťa zdá byť v poriadku a nenašli ste žiadne viditeľné poranenia, minimálne 24 hodín ho sledujte. V spaní mu brániť nemusíte. Ak vám však dieťa prípadne nadmieru spavé alebo malátne, prípadne zvracia, má rozdielne široké zreničky - vyhľadajte odbornú pomoc.

Ako zistíte, že ide o zlomeninu?

Deti majú pružnejšie kosti ako dospelí. Napriek tomu zlomeniny nie sú u nich až také nezvyčajné. Našťastie je u detí podstatne rýchlejšia rehabilitácia aj liečenie. Podozrenie na zlomeninu máme, pokiaľ je končatina opuchnutá, deformovaná, s poruchou hybnosti a bolestivosťou. Končatinou čo najmenej hýbte. Pokúste sa ju fixovať a to napríklad improvizovanou dlahou, rúčkou od metly a podobne.

Dlahu šetrne obviažte s poranenou končatinou, obväz nezaťahujte (ide o to, aby bola končatina zabezpečená proti otrasom pri prevoze a nie silne stiahnutá). Môžete chladiť, ale nikdy nedávajte ľad alebo studené obklady priamo na pokožku. Popri otvorených zlomeninách, kosť alebo iné fragmenty kosti nezatláčajte, pokúste sa zastaviť prípadné krvácanie, prekryte tkaninou a taktiež šetrne zafixujte. Komunikujte s dieťaťom, to vám samo môže povedať, aká poloha poranenej časti tela je pre neho najmenej bolestivá. Končatinu sa nikdy nepokúšajte sami naprávať, hrozí riziko poranenia cieľ či nervov. Dieťa zakryte, nepodávajte radšej žiadne tekutiny ani jedlo a zabezpečte transport na odborné ošetrenie.

Od akého veku odporúčate cestovať lietadlom, aké nesie riziká let z hľadiska veku?

V súvislosti s cestovaním počas leta a dovoleníek je ťažké určiť optimálny vek, kedy zobrať dieťa na cestu lietadlom. Let prináša určite viacero rizík, preto je vhodné rozumne zvážiť napr. cestovanie s batoľaťom. Rovnako u detí s rôznymi zdravotnými problémami nie je lietanie odporúčané.

Veľmi časté sú práve v lete kliešte, ako odporúčate postupovať pri odstránení?

Teplé letné dni nás lákajú do prírody a je pochopiteľné, že deti chcú tieto dni tráviť čo najviac vonku. Všetade naukolo na nás ale môže číhať kliešť a kým v minulosti sa rodičia veľmi neobávali, dnes sú mnohé mamičky v strese z toho, ako postupovať v prípade, že nájdete dieťaťu kliešťa. Miesto, kde sa kliešť prichytil, nie je vhodné dezinfikovať dráždivými látkami a alkoholom skôr, než sa ho podarí vybrať. Neodporúča sa kliešťa natierať masťami či olejom, pretože sa začne dusiť. Mohlo by to spôsobiť vyprázdnenie obsahu čriev kliešťa do rany, čím by vzniklo riziko prenosu baktérií alebo vírusov do krvi.

Prichyteného kliešťa by sme mali odstrániť kývavým pohybom, pinzetu je potrebné priláčiť čo najbližšie ku koži. Osvedčený je tiež spôsob, keď navlhčíte, len trochu namydlený tampón mierne priláčajme na kliešťa a kývame ním, kým sa kliešť nepustí. Miesto po odstránení kliešťa vydezinfikujeme.

Mnohé mamy sú v strese a nevedia, ako postupovať ďalej. Je potrebné navštíviť aj lekára?

pokračovanie na str. 11

pokračovanie zo str. 10

Nie sú dostupné žiadne laboratórne vyšetrenia, ktoré by v skorom štádiu vedeli odhaliť prítomnosť ochorenia u pacienta (najskôr 3-6 týždňov po zaklieštení).

V prípade, že zostane časť kliešťa v koži, je možné odstrániť ju pomocou ihly, vo vážnejších prípadoch chirurgicky. Dieťa sledujeme, pri objavení niektorých príznakov navštívte lekára.

Kliešte najčastejšie prenášajú dve ochorenia - boreliózu a kliešťovú encefalitídu. Protilátky proti borelióze sa v krvi dajú dokázať najskôr 3-6 týždňov po prisatí kliešťa. Dovtedy je teda odber krvi na dôkaz boreliózy neindikovaný. Predpokladá sa, že aby človek mohol byť infikovaný boreliózou, je potrebná prítomnosť kliešťa na koži viac ako 24 hodín. Prevenciou vzniku týchto ochorení je každodenná prehliadka tela i odevu na prítomnosť kliešťov. Čo sa týka liečby, borelióza sa lieči antibiotikami 14-28 dní. Očkovanie zatiaľ nie je. Pri kliešťovej encefalitíde neexistuje špecifická liečba tohto ochorenia. Liečba spočíva v podstate len v tlmení samotných príznakov. A práve preto je dôležité klásť dôraz na prevenciu.

Na rozdiel od lymskej boreliózy však pri kliešťovej encefalitíde existuje veľmi účinná prevencia a tou je práve očkovanie. Momentálne na Slovensku existuje vakcína pre dospelých ako aj pre deti od jedného roku. Podá sa prvá dávka (kedykoľvek počas roka), druhá dávka sa podáva po mesiaci, tretia dávka po deviatich až dvanástich mesiacoch. Už prvé dve dávky chránia človeka pred ochorením.

Keďže tieto 3 dávky zabezpečujú ochranu na 3 roky, potom po troch rokoch treba preočkovanie jednou dávkou. V takomto prípade potom ochrana trvá ďalších 5 rokov.

Žiaľ, niekedy sa stávajú aj prípady topenia sa vo vode, aký by mal byť prvý krok pri poskytnutí prvej pomoci?

Dieťa, ale aj dospelý sa môže utopiť aj vo veľmi malej vode, ak je ponorená tvár – nos, ústa. Dieťaťu, ktoré bolo pod hladinou, topilo sa alebo sa takzvané zakuckalo, treba poskytnúť správnu prvú pomoc. Komplikácie a ohrozenie môže nastať aj po vytiahnutí z vody, aj keď je

dieťa pri vedomí a na prvý pohľad nepreukazuje žiadne ťažkosti.

V blízkosti vody majte deti vždy neustále pod dozorom.

Je potrebné vedieť, že existuje aj suché (čiže sekundárne) utopenie.

Pri ponorení a topení sa človek málokedy vdýchne veľké množstvo vody. Väčšinou pri vniknutí vody do dýchacích ciest vznikne krč zvieracov hrtana, ktorý uzavrie hlasivkovú štrbinu a topiaci sa udusí. Na tomto stave je zradné, že môže nastať alebo pretrvávajúť aj po vytiahnutí z vody.

Sekundárne utopenie – pri vdychnutí aj menšieho množstva vody môže poškodiť pľúcne mechúrky a spôsobiť opuch pľúc. Ťažkosti sa môžu prejavovať až do 24 hodín.

Aká je teda prvá pomoc pri topení dieťaťa?

Výberte dieťa z vody, skontrolujte vedomie a dýchanie, pokiaľ nedýcha, začnite s oživovaním. Ak je dieťa pri vedomí, snažte sa ho upokojiť a podržte ho tvárou dolu, aby z dýchacích ciest vytekla voda. Kašeľ a vracanie tvoria prirodzený obranný reflex. Podporuje sa ním zbavenie sa vody z dýchacích ciest. Dieťa 24 hodín sledujte, pri akejkolvek neistote privolajte rýchlu zdravotnú pomoc alebo vyhľadajte lekára. Kašeľ, sťažené dýchanie, malátnosť či únava môžu signalizovať už spomínané komplikácie a zhoršenie stavu.

Čo by mala obsahovať detská lekárnica nielen doma, ale aj na cestách?

Teplomer, manikúrové nožničky, pinzetu, obväz a gázu, leukoplast, dezinfekčný roztok.

Ktoré lieky treba mať doma, prípadne zbalit' so sebou na dovolenku?

- **Na teplotu** - napríklad Paralen, Ibalgin, ...; **na bolesť zubov** - Nurofen, MIG400, Calgel, ...; **na hnačku** - Smecta, čierne uhlie, probiotiká – Hylak forte, ...; **na zápchu** – probiotiká, vlákninové prípravky, čípky, ...; **na vracanie** - Kinedryl, Kulišek roztok, probiotiká; **na spáleniny a drobné popáleniny** - Bepanthen, Panthenol, ...; **na štípance** - repelent, Fenistil gél, Fenistil kvapky, Dithiaden; **na kašeľ** - Mucosolvan, Robitusin, Solmucol, Calcium, Stoptussin, podporné čaje, vitamíny; **nosné kvapky** - Nasivin, Olynth, Mar kvapky, ...; **na alergiu** - Fenistil gél, Zodac, Zyrtec, ...; **na zranenie morským ježkom** – Camphor - ichtamolová masť, ak je pichliac na povrchu, môžete ho vytiahnuť pinzetou alebo ihlou; **na nevoľnosť pri cestovaní** – Kinedryl, Cocculine (nezabudnite ho ale podať už aspoň hodinku pred cestou).
- **Lieky na predpis** - ak deti trápí nejaká choroba a musia brať pravidelne lieky, nezabudnite si ich nabalit' na celú dovolenku. Najčastejšie ide o rôzne alergie, autoimunitné ochorenia, astmu, cukrovku či iné ochorenia. Nenechávajte si návštevu lekára na poslednú chvíľu, môže mať dovolenku a nie je nič horšie ako deň pred odchodom zžnať recepty na lieky, bez ktorých nemôžete odísť.

Pani lekárske veľmi pekne ďakujeme za cenné a odborné rady a rozhovor. Leto je už za rohom, pevne veríme, že deti si ho užijú naplno v plnom zdraví. Na záver dávame do pozornosti rodičom, že v našom meste ordinuje v ordinácii na Bernolákovej ulici od 2. mája 2023 nová detská lekárska MUDr. Barbora Hölczová. Jej ordinovanie momentálne zastrešuje MUDr. Katarína Tužinská a samostatné ordinovanie novej detskej lekárky je naplánované v najbližšej dobe. Podrobnejšie informácie tak budú uverejnené neskôr.

Mgr. Andrea Šipikalová, Foto: zdroj internet

Centrum voľného času Nová Baňa

XIV. ročník Dodekova Nová Baňa

Centrum voľného času a mesto Nová Baňa v spolupráci s Pohronským múzeom zorganizovali v uplynulých dňoch výtvarno – literárnu súťaž pre žiakov materských a základných škôl pod názvom Dodekova Nová Baňa. Tento rok na tému Letné zvyky našich predkov. Cieľom súťaže Dodekova Nová Baňa je vytvoriť priestor na prezentáciu detskej tvorby, poukázať na skutočnosť, že výtvarný prejav dieťaťa je pre neho hrou, pri ktorej odhaľuje túžby, záujmy a reálny svet, v ktorom žije.

S veľkou radosťou konštatujeme, že tento rok sa do súťaže zapojilo 111 výtvarných a 66 literárnych prác zo ZŠ J. Zemana Nová Baňa, ZŠ sv. Alžbety Nová Baňa, ZŠ s MŠ Veľká Lehota, ZŠ s MŠ Veľká Lehota, ZŠ s MŠ Hronský Beňadik a MŠ Nová Baňa. Porota tak mala opäť veľmi náročnú úlohu vybrať z toľkých diel víťazov. Výtvarná súťaž prebehla v štyroch a literárna v troch kategóriách. Dňa 22. mája 2023 si v Centre

voľného času v Novej Bani víťazi slávnostne prebrali diplomy a ceny. Všetky práce nájdete vystavené do 22. júla 2023 na oplotení v CVC. Organizátori víťazom tohoročnej súťaže srdečne gratulujú.

Najlepšie ocenené výtvarné práce Dodekovej Novej Bane:

1. kategória
  1. miesto – Filip Budinský, MŠ Nová Baňa, el. ul. Štúrova
  2. miesto – Amália Švolíková, MŠ Nová Baňa, el. Nábřežná
  3. miesto – Janko Supuka, ZŠ s MŠ Hronský Beňadik
2. kategória
  1. miesto - Janka Suchá, ZŠ s MŠ Veľká Lehota
  2. miesto – Ninka Tužinská, ZŠ sv. Alžbety Nová Baňa
  3. miesto – Jorik Hudec, ZŠ sv. Alžbety Nová Baňa
3. kategória
  1. miesto – Hanka Kotorová, ZŠ J. Zemana Nová Baňa
  2. miesto – Adriana Hrubá, ZŠ J. Zemana Nová Baňa
  3. miesto – Michaela Ditteová, ZŠ J. Zemana Nová Baňa
4. kategória
  1. miesto – Hana Budinská, ZŠ sv. Alžbety Nová Baňa
  2. miesto – Natália Šalková, ZŠ J. Zemana Nová Baňa
  3. miesto – Jakub Sabaka, ZŠ J. Zemana Nová Baňa
  - 3.miesto – Katarína Búciová, ZŠ A. Kmeťa Žarnovica

Najlepšie ocenené literárne práce Dodekovej Novej Bane:

1. kategória
  - 1.miesto – Klára Gregorová, ZŠ sv. Alžbety Nová Baňa
2. kategória
  1. miesto – Filip Andrášik, ZŠ J. Zemana Nová Baňa
  2. miesto – Filip Jezbera, ZŠ J. Zemana Nová Baňa
  3. miesto – Ondrej Fidermák, ZŠ sv. Alžbety Nová Baňa
3. kategória
  1. miesto – Gregor Poduška, ZŠ J. Zemana Nová Baňa
  2. miesto – Zuzana Jančoková, ZŠ J. Zemana Nová Baňa
  3. miesto – Martin Zimerman, ZŠ sv. Alžbety Nová Baňa

Ocenenie Pohronským múzeom:

- lit. oblasť: Kristínka Martincová, ZŠ J. Zemana Nová Baňa;
- výt. oblasť: Karolína Kačírová, ZŠ sv. Alžbety Nová Baňa.

PaedDr. Tatiana Polcová, riaditeľka CVC

Mestská cyklistická súťaž Tajch 2023

V sobotu 13. mája 2023 v areáli Motocampu na novobanskom Tajchu usporiadalo Centrum voľného času v Novej Bani v spolupráci s mestom Nová Baňa mestskú cyklistickú súťaž. Zúčastnilo sa jej 43 pretekárov prevažne z Novej Bane a blízkeho okolia (Tekovsko Breznic, Brehov, Pukanca), ale aj z Levíc a až z Matúškova pri Galante. Súťažilo sa v šiestich kategóriách. Dievčatá aj chlapci boli vyhodnocovaní tentoraz spolu, podľa pozícií Detskej tour Petra Sagana. Náročnosť trati bola prispôbená schopnostiam a veku v jednotlivých kategóriách.

- V kategórii **Baby 2019 a mladší** sa na prvom mieste umiestnila Natália Vozárová, druhý skončil Viliam Šipikal a tretia skončila jeho sestra Dianka Šipikalová.

- V kategórii **Mikro 2017-2018** skončil prvý Dávid Kováčik, druhý Alex Náprstok a tretí Radovan Garaj.

- V kategórii **Mili 2015-2016** do cieľa došiel ako prvý Patrik Polc, druhý Bruno Čierny a tretia Simona Dolinajová.

- V kategórii **Mini 2013-2014** zlato vyhral Tomáš Budinský, druhý skončil Lukáš Valachovič a tretia bola Bibiana Čierna.

- V kategórii **Mladší žiaci 2011-2012** skončil prvý Jerguš Budinský, druhý Matúš Úškrt a ako tretia sa umiestnila Nela Katinová.

- V kategórii **Starší žiaci 2009-2010** sa do súťaže prezentoval len Filip Valachovič, ktorý odštartoval spolu s mladšími žiakmi, ale musel absolvovať o jeden veľký okruh viac a zaslúžiť si tak víťazstvo.

Touto cestou by som sa chcel poďakovať hlavne rodičom za to, že svoje deti vedú k športu a že ich privedli na túto cyklistickú súťaž. Ďalej chcem poďakovať mestu Nová Baňa, Vojšín športu za krásne šatky s logom Zvoničky, Marekovi Šálymu za jabĺčka zo Sadov Tekova, Cyklošportu NB, záchranárke Miške Tužinskej, svojim kolegyniam z CVČ - Táni, Hele, Anke a Taťke. V neposlednom rade aj dobrovoľníkom Braňovi Katinovi, Dominikovi Budinskému a Ľubošovi Polcovi za pomoc pri organizácii. V sobotu 8. júla 2023 plánujeme zorganizovať aj detské pretek v meste, ktoré budú súčasťou veľkých medzinárodných pretekov V4. Bližšie informácie včas zverejníme na webe mesta a centra voľného času. Tešíme sa na vašu účasť aj na tomto podujatí.

Športu zdar!

Mgr. Juraj Kološta

Základná škola sv. Alžbety

ZŠ sv. Alžbety má víťazov celoštátneho kola

Okresné kolo spevackej súťaže Slávik Slovenska sa konalo v Kultúrnom dome v Žarnovici. Žiaci súťažili v speve ľudových piesní, pričom jedna pieseň bola s hudobným sprievodom a jedna bez neho. V I. kategórii obsadila Eliška Brodzianska 2. miesto, v II. kategórii získal Matúš Benč 2. miesto a v III. kategórii zvíťazila Hanka Tencerová, ktorá postúpila do krajského kola.

Na ihrisku ZŠ Jána Zemana sa konal 29. ročník Štafetového behu o pohár primátora mesta Nová Baňa. Štáfa v zložení Adam Kasan, Jakub Kopernický, Nina Kôpková, Dominik Šály, Petra Šusteková, Matúš Škvarka a Filip Valachovič si vybojovala 2. miesto.

V krajskom kole Geografickej olympiády v kategórii E obsadil Jakub Kopernický 4. miesto a zabezpečil si postup do celoslovenského kola. V kategórii F bol úspešným riešiteľom Dávid Krčmárik.

Témami diecéznej výtvarnej súťaže Biblia očami detí boli Kniha Ester, Kniha proroka Nehemiáša a Skutky apoštolov. Žiaci po prečítaní týchto statí z Biblie ich mali výtvarne stvárniť. V II. kategórii obsadila Zara Štrbová 1. miesto, v IV. kategórii Laura Koniarová 1. miesto, Elia Borošová 2. miesto a v V. kategórii Hanka Budinská 3. miesto.

V krajskom kole Chemickej olympiády v kategórii D dosiahol úžasný výsledok Jakub Kopernický. Podarilo sa mu v silnej konkurencii 31 najlepších chemikov Banskobystrického kraja zvíťaziť. Mária Krčmáriková bola úspešnou riešiteľkou.

V regionálnom kole súťaže vo vybíjanej zvíťazil tím dievčat v zložení Alžbeta Danišová, Viktória Hubáčová, Laura Koniarová, Ema Meňhertová, Ivana Obrcianová, Martina Oklapeková, Eliška Richterová, Diana Šályová, Hanka Tencerová, Tamara Valentovičová, Tamara Zumerlingová a Sofia Žňavová.

Pozvanie do našej školy prijal otec Pavol

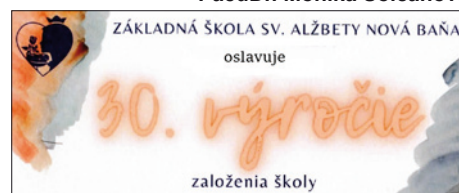
Hudák z Domčeka Anky Kolesárovej vo Vysoké nad Uhom. Viedol duchovnú obnovu pre žiakov 7., 8. a 9. ročníka. Žiakom rozprával o význame rodiny, ktorá by mala byť hlavnou istotou a bezpečím; o čistote vo vzťahoch; o správnych rozhodnutiach; o odpúšťaní iným, ale aj sebe a o ďalších situáciách zo života. Neskôr komunikoval samostatne so skupinou dievčat i chlapcov. Žiaci mohli anonymne písať otázky, ktoré sú pre nich problémom s cieľom získať odpovede, odporúčania ako ďalej. Duchovná obnova bola ukončená sv. omšou v Kostole sv. Alžbety. Otcovi Pavlovi. Hudákovi ďakujeme za podnetné slová a rehoľným sestram za zorganizovanie duchovnej obnovy.

Tretíci zažili svoj veľký deň 7. mája, keď po prvýkrát prijali do svojho srdca Pána Ježiša vo farskom kostole v Novej Bani.

V utorok 23. 05. 2023 vymenili prváci učebnice za zážitky, za ktorými sa vybrali do Jazdeckej školy Berí. Starat' sa o konika, to nie je len také jednoduché. Dozvedeli sa, ako sa starat' o kone, a aj si to vyskúšali. Za odmenu sa mohli na konikoch povoziť. Užili si tak krásny deň. Ďakujeme za plno pekných zážitkov majiteľke jazdeckej školy - pani Ivínovej, ktorá to s koníkmi, ale i s deťmi naozaj vie, i pani učiteľkám. Super deň nekončil krásnymi zážitkami s konikmi, ale pokračoval na Tajchu, kde žiaci sledovali hokej.

Ďakujem všetkým úspešným reprezentantom školy, ich pedagógom i rodičom za podporu našich aktivít.

PaedDr. Monika Solčanová

Materská škola Nábřežná a elokované triedy Štúrova a Kolibská cesta

Náš DEŇ ZEME v Materskej škole Nábřežná

DEŇ ZEME - ŽABKY

DEŇ ZEME - VČIELKY

DEŇ ZEME - MOTÝLIKY

DEŇ ZEME - SOVIČKY

DEŇ ZEME - LIENKY

DEŇ ZEME - SLIMÁČIKY

foto: kolektív MŠ Nábřežná Nová Baňa

Výlet škôlkarov do Viedne

Oslavujme a ďakujeme našej ZEMI stále!

V našej škôlke na Štáloch učíme deti, aby boli neustále vnímavé na naše životné prostredie.

Aj tento mesiac sme zrealizovali množstvo aktivít, vďaka ktorým sme si uvedomili, aké šťastie je dýchať čistý vzduch, hrať sa na lúke, počúvať spev vtákov.

V spolupráci s rodičmi sme si zhotovili vyvýšené záhony, do ktorých si deti vysadili kvietky, o ktoré sa pravidelne starajú. Podarilo sa nám zhotoviť hotel pre hmyz. Pravidelne sa staráme o čistotu nášho krásneho prostredia v materskej škole, pretože chrániť, zveľaďovať a ďakovať za prostredie, v ktorom žijeme, je potrebné... Deti z našej škôlky to už vedia.

Mgr. Júlia Laktišová
MŠ e. t. Kolibská cesta

Koncom apríla sme sa s našou triedou Sovičiek z MŠ Nábřežná Nová Baňa v zastúpení rodičov - pána Ing. Petra Číka a pani Elišky Budovcovej vybrali na výlet do Viedne. Nespoznávali sme len krásy Viedne, ale navštívili sme aj Dom mora (Haus des Meeres), ktorý bol najväčším zážitkom pre našich drobcov. Tento obrovský morský dom nás prekvapil veľkými akváriami rôznych druhov rýb, rybičiek, medúz, žralokov, plazov, krokodílov a nechýbali ani malé opičky a termity, ktoré liezli potrubím cez všetkých 11 poschodí budovy.

Po obednej prestávke sme sa vybrali pešo cez Viedeň do sídla Habsburgovcov, kde je obrovský botanický Motýlí dom (Schmetterlinghaus). Boli v ňom nádherné kvety, ale najkrajšie boli motýle, ktoré voľne poletovali po celom dome. Výletom nás sprevádzal pán delegát Karol Hudec z CK, ktorý nám sprostredkoval obhliadku Viedne s krásnymi historickými dominantami. Všetci sme ho pozorne počúvali.

Nečýbali ani pani učiteľky Mgr. Daniela Rajnohová a Zuzana Chrančeková, ktoré nám pomohli s organizáciou a priebehom výletu. Všetko to zvládli na jednotku. Ostalo nám veľmi veľa krásnych spomienok a nových zážitkov. Tešíme sa na ďalšie spoločné výlety.

Za združenie rodičov **Eliška Budovcová**, Foto: **Mgr. D. Rajnohová, Z. Chrančeková**

Základná škola Jána Zemana

Zemaňácky spravodaj

Najkrajší mesiac v roku sme začali tradične. **Stavanie mája** je už tradíciou v školskom klube detí. Naši štvrtáci ako najstarší stavajú máj pre radosť svojich spolužiakov. Stavanie mája bolo tradične spojené so spevom, harmonikou Marka Petráša a tancom. Tradíciu sme dodržali aj my a za veselosti máj postavili.

V **McDonalds cupe** sme si vybojovali postup na KRAJ - 2.5.2023 sme sa zúčastnili okresného kola vo futbale chlapcov a dievčat 1. stupňa. Obhajovali sme prvé miesto z minulého roka. Za účasti 7 škôl sa chlapcom a dievčatám v zložení René Mánik, Peter Supuka, Oliver Ivanič, Martin Tužinský, Martin Pavlove, Šimon Budinský, Matúš Hybský Kiara Hósová a Simona Svetíková podarilo vyhrať všetky zápasy a zvíťaziť. Naši malí šikovníci boli úspešní aj v krajskom kole. Blahoželáme **KRAJSKÉ KOLO - 2.** miesto. To, že sme druhí, je veľký a zaslužený úspech detí - Reného Mánika, Martina Tužinského, Simonky Svetíkovovej, Kiary Hósovej, Petra Supuku, Martina Pavloveho, Matúša Hybského, Olivera Ivaniča, Šimona Budinského a Tomáša Trubana.

Krajské kolo Olympijského odznaku všestrannosti – naše 6. miesto z 24 škôl. Naša cesta ku krajskému kolu pozostáva z absolvovania 6 testov všestrannosti, ktoré sa uskutočnili v našej škole. Testovania sa zúčastnili žiaci 6. až 9. ročníka. Na základe výsledkov sme vybrali **NAJLEPŠÍCH ŽIAKOV A NAJLEPŠIE ŽIAČKY**, ktorým sme výsledky poslali na vyhodnotenie. Na základe výsledkov a úspešnosti ich dosiahnutia sme sa dostali na **KRAJSKÉ KOLO. REPREZENTOVALI NÁS:** B. Gajdošová, 6.A; V. Boroš, 6.A; R. Lipianska, 7.A; F. Jezbera, 7.B; V. Vozárová, 8.B; A. Boroš, 8.A; V. Forgáčová, 9.A; E. Sály, 9.B.

1. MIESTO V OKRESNOM KOLE VO FUTBALE MLADŠÍCH ŽIAKOV - 4. 5. 2023 sme sa zúčastnili okresného kola vo futbale mladších žiakov, ktoré sa konalo v Žarnovici. Po minuloročnej výhre naši žiaci chceli opäť **OBHÁJIŤ PRVENSTVO**. V našej skupine sme sa stretli so žiakmi ZŠ sv. Alžbety, kde sme zvíťazili 8:0. Druhým našim súperom bola ZŠ s MŠ Župkov, kde sme opäť zvíťazili 6:3. Zo skupiny sme postúpili do semifinále, kde sme odohrali zápas so ZŠ Fraňa Kráľa Žarnovica 7:1. Vo finále sme si „opäť“ zmerali sily so ZŠ s MŠ Župkov, ktorú sme zdolali 7:0. **NAŠI ÚŽASNÍ CHALANI:** Róbert Mánik, Martin Žembery, Dávid Müller, Vladimír Boroš, Samuel Titurus, Martin Budinský a Miroslav Pavlove.

Už po dvadsiaty deviatykrát sa na antukovom ihrisku pri ZŠ Jána Zemana konal **Štafetový beh o pohár primátora mesta Nová Baňa**. Zakladateľom tohto behu je pán Vincent Debnár, bývalý učiteľ telesnej výchovy, ktorý vymyslel aj nasledovné pravidlá. Štafetové družstvo tvorí 7 členov – 5 chlapcov a 2 dievčatá (počet dievčat nie je obmedzený). Prví pretekári štafiet štartujú vo vylosovaných dráhach, ostatní preberajú štafetový kolík vo vymedzenom území. Vyhráva družstvo s najlepším časom. Štafetového behu sa zúčastnili 4 školy – Gymnázium Františka Švantnera, ZŠ sv. Alžbety, ZŠ Brehy a ZŠ Jána

Zemana. Našu školu reprezentovali nasledovní žiaci, ktorí bežali v poradí: 1. Martin Beluský (8. A); 2. Martin Svetík (7. A); 3. Olívia Trubanová (8. B); 4. Marko Kocian (8. B); 5. Viktória Vozárová (8. B); 6. Samuel Pacalaj (8. B); 7. Jakub Noga (8. C). 7 x 250m sa našim žiakom podarilo zabehnúť za krásny čas 4:27 min, čím obsadili 1. miesto. K prekonaniu rekordu veľa nechýbalo a berieme to ako výzvu do ďalšieho - 30. ročníka.

Veľa víťazov sme mali aj v **okresných kolách matematických súťaží**. Bolo ich až 13. Dakujeme za vzornú reprezentáciu.

Naša cesta za postupom na **krajské kolo v malom futbale žiakov** - po **VÍTAZSTVE V OKRESNOM KOLE**, kde naši žiaci zaslužené zvíťazili, sme mali ísť priamo na krajské kolo. Nakoniec sme museli odohrať „predkolo“ - **REGIONÁLNE KOLO**, ktoré rozhodlo, ktorá škola zo žiarskeho regiónu postúpi na **KRAJSKÉ KOLO**. Región sa odohral 15. 05. 2023 v Žarnovici aj za daždivého počasia, ktoré nebolo prekážkou pre žiakov. V rámci regiónu sme nastúpili proti ZŠ Jilemnického. Zápas bol veľmi vyrovnaný a už od začiatku nás žiaci zo ZH tlačili. Prvý polčas bol na oboch stranách vyrovnaný a až v druhom polčase sme postupne „prevzali“ kontrolu na zápasom a naši žiaci ho vyhrali 5:2. Týmto **VÍTAZSTVOM** sme si **POTVRDILI** svoju účasť na **KRAJSKOM KOLE**. Zostava chlapcov: Róbert Mánik, Martin Žembery, Martin Budinský, Vladimír Boroš, Martin Svetík, Dávid Müller, Samuel Tirurus. Dakujeme za výbornú reprezentáciu nielen na „póde“ okresného, ale aj regionálneho kola!

Projekt Voda pre našu budúcnosť - koncom marca našu školu navštívila koordinátorka projektu „Voda pre našu budúcnosť“, Majka Sendecká. Spolu so žiakmi kolégia Zelenej školy a niekoľkými zariadenými žiakmi preskúmali okolie našej školy a zisťovali, ktoré prvky na zmiernenie dopadu „klíma zmeny“ by našej škole vyhovovali najviac.

Práve v tomto čase sa piatáci učia o poliach a o tom, čo sa na nich pestuje. Okrem obilnín, krmovín a okopanín sa na Slovensku pestujú aj olejiny. Nuž a čo by to bolo za učenie, keby sme si nezistili, že olejiny naozaj obsahujú olej! Žiaci 5.A a 5.B sa zahrali na olejovú rafinériu. Priniesli si semenka slnečnice, maku, sezamu, ľanu či tekvice a poriadne sa zapotili pri vytlačaní oleja na papier. Popri práci prebehla aj „koštovka“ semienok a zapojila sa aj fantázia, aký tvar olejové škrvny predstavujú.

Dlhodobým cieľom bolo umiestnenie sa na **krajskom kole florbalu**, nakoniec sme doň postúpili priamo. 17.5.2023 sa v Brezne uskutočnilo krajské kolo s účasťou 13 škôl v rámci Banskobystrického kraja. Každý tréner si vylosoval skupinu, v ktorej odohrali žiaci zápasy. Z každej skupiny postupovala len jedna škola z prvého miesta. Naši žiaci zo svojej skupiny postúpili, suverénne vyhrali všetky tri zápasy a čakalo ich semifinále. V semifinále sa stretli so žiakmi z Hriňovej. Zápas bol veľmi náročný a napínavý, keďže sme prehrávali 0:1, v posledných sekundách ale vyrovnal na 1:1 náš kapitán Matko Beluský. Opäť silný zážitok, po remíze nasledovali samostatné nájazdy. Zvíťazili sme a to nám zaručilo postup do finále. Čakalo nás veľmi náročné finále s obhajcami prvenstva z minulého roka - ZŠ Golanova Banská Bystrica (športová ZŠ). Finálový zápas bol veľmi náročný, šance boli na oboch stranách. Zápas sa skončil pre nás nešťastne, keďže sme prehrali 1:2. Aj napriek tomuto výsledku, aj všetkému čo sa teraz v každom z nás odohráva na strane žiakov a strane trénera, patrí tomuto tímu veľké poďakovanie, uznanie a rešpekt.

V **okresnom kole spevackej súťaže Slávik Slovenska 2023** sme opäť zaričili:

- I. kategória, Simona Moravčíková – 1. miesto,
- II. kategória, Katarína Drgoňová – 1. miesto.

Obidve žiačky postupujú do krajského kola.

Aj tento školský rok sa žiaci našej školy zapojili do **Biologickej olympiády**. V kategórii C, v ktorej súťažia žiaci 8. – 9. ročníkov, sa zo školského do okresného kola prebojovala žiačka z 8. A triedy **ELIŠKA LOUČANOVÁ** a z 9. A triedy **VIKTÓRIA FORGÁČOVÁ**. V okresnom kole, ktoré bolo tento rok mimoriadne náročné vzhľadom na to, že sa v ňom v rámci praktickej časti robila izolácia DNA, sa **VIKTÓRIA FORGÁČOVÁ** umiestnila na **2. MIESTE** a postúpila do krajského kola. V Banskej Bystrici, v tvrdej konkurencii najlepších žiakov z **CELÉHO BANSKOBYSSTRICKÉHO KRAJA**, skončila na krásnom **10. MIESTE** spomedzi viac ako dvadsiatich žiakov. V kategórii D, ktorá je určená pre žiakov 6. - 7. ročníkov, našu školu reprezentovali dvaja žiaci - víťazi školského kola **JAKUB ŠUTKA** zo 6. A a **TOMÁŠ KATINA** zo 7. A. **JAKUBOVI ŠUTKOVI** sa darilo veľmi dobre, umiestnil sa na **2. MIESTE**, na víťaza stratil len 0,5 bodu.

Okrem úspechov v súťažiach si naši žiaci užívajú nezabudnuteľné chvíle aj v škole v prírode, či na plaveckých výcvikoch, ktoré sú teraz v plnom prúde. Želáme im veľa úspechov v poslednom mesiaci školského roka, ktorý majú ešte pred sebou.

Mgr. Denisa Bátorová
Foto: archív ZŠ

Spojená škola v Novej Bani

Máj je nielen mesiacom lásky

Takto vyzeralo toto obdobie v našej škole. Deti a pedagógovia žili celý čas prípravami vystúpení a darčiekov na deň, kedy ich s láskou odovzdáme mamičkám a starým mamám. Boli to veľmi pekné chvíle. Predprípravou sa stala už spevácka súťaž, ktorú moderovali rozprávkové bytosti Smejko, Motýlik, Vlk a Papagáj. Nie náhodou sa im priplietol do cesty obor Tatroš s dievčinou Zuzankou. Nejedno vydaté vystúpenie sa stalo súčasťou hlavného programu ku Dňu matiek.

4. mája boli pre našich žiakov pripravené zaujímavé hry z recyklovateľných materiálov. Zaujímavé. Predtým, ako odpad roztriedime, môžeme ho využiť na spríjemnenie chvíľ oddychu a zábavy. Od hier k športu vôbec nie je ďaleko. Účasť našich žiakov na Majstrovstvách Slovenska Špeciálnych olympiád Slovenska v BOCCII, je už tradíciou. O tom, že dvojčinná expedícia bola veľmi úspešná, svedčia dosiahnuté výsledky a prinesené ocenenia. Nataša Berkyová získala 4. miesto v skupine A – dievčatá, 4. miesto v dvojhre a 1. miesto v družstvách. Frederika Bartošová získala 3. miesto v skupine A – dievčatá, 4. miesto v dvojhre a 3. miesto v družstvách. Ľubomír Berky získal 3. miesto v skupine B – chlapci a 1. miesto v družstvách.

11. mája sa súťažilo aj na iných pódioch, kde súťažnou zbraňou bol precitý a kreatívne zvládnutý prednes poézie a prózy v Brezne. Našu školu reprezentovali štyria žiaci – Tereza Berkyová, Ivan Berky, Tobias Kriška a Bohuslav Gorčí. V silnej konkurencii sme vďaka T.

Berkyovej získali 2. miesto.

A ideme sa opäť zabaviť. No pred zábavou treba niečo nachystať, upiecť. To bola úloha žiakov, ktorí navštevujú krúžok Maškrtniček. Upekli, naservirovali a májová veselica v školskom klube mohla začať. Spev, tanec a prestávkové maškartenie pripravených dobrot príjemne unavilo všetkých zúčastnených.

A nezabudli sme na tretí májový utorok, kedy si pripomíname Medzinárodný deň mlieka? Samozrejme, že nie. Tohtoročná prezentácia bola venovaná puding. Nie všetci sme vedeli, že v roku 1947 uzrela svetlo sveta novinka s názvom BB puding. Vznik jeho receptúry má zaujímavý príbeh. Tvorcom hnedého prášku je Ľudovít Winter, ktorého v tomto smere motivovala vlastná negatívna skúsenosť z prežitej vojny. Vo svojich 75 rokoch na konci vojnového obdobia vážil 45 kilogramov. Pozval si chemikov, dietológov a pediatrov a zážrak bol na svete. Najprv ako liek bol dostupný v lekárňach a neskôr ho jeho obľúbenosť dostala aj do regálov medzi potraviny. Spomeňte si na tieto zaujímavosti pri jeho konzumácii. Deti si otestovali chuť pudingového krému po tejto obohacujúcej prezentácii. O dva dni neskôr k nám zavítala včelia kráľovná Terka, ktorá nám pripomenula význam existencie včelstiev v prírode a našu povinnosť chrániť ich.

A to sa už nezadržateľne blížil 23. máj, kedy sme pozvali naše maminky a starké, zhotovili sme darčeky pre ne a pozerali sme na naplnenie sály a s malou dušičkou sme očakávali, či sa naše vystúpenie podarí. Pestrosť kostýmov, pestrosť žánrov, zodpovednosť, tréma, to všetko vytvorilo spleť niečoho nevšedného, krásneho, dojímavého a dych vyrážajúceho. Každý so svojím talentom, ale aj s láskavou nedokonalosťou svojho handicapu očaril všetkých prítomných. Májová láska patrí všetkým účinkujúcim a všetkým prítomným hosťom.

PaedDr. Anna Vozárová

Náš svet môže byť aj vaším svetom

prostredníctvom hudby, svetelných efektov a ľahkými vibráciami špecifickú atmosféru pohody a relaxácie, ktorá ich viedla k zlepšeniu komunikácie, nadväzovaniu vzájomnej interakcie a podpore sebarealizácie.

Nadväzovanie „škôlkarských priateľstiev“ v Špeciálnej materskej škole, ktorá sídli v Spojenej škole, ul. Školská č. 5 v Novej Bani, pokračuje aj v tomto kalendárnom roku. Tentokrát sme privítali kamarátov a pani učiteľky zo Základnej školy s materskou školou Brehy.

Cieľom návštevy bolo „vidieť, počuť, chytiť a zažiť“ pros-tredníctvom zážitkového učenia v rôznych hrách to, čo potrebujú deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Jedna z metód, ako pozitívne pôsobiť na deti a motivovať ich k spontánnemu objavovaniu zážitkov a skúseností, bola terapia v psychorelaxačnej miestnosti Snoezelen. Deti aktívne i pasívne zažívali prostredníctvom multisenzorického podnecovania a stimulácie zmyslov

Mgr. I. Volfová

Zakladná umelecká škola v Novej Bani
Vás srdečne pozýva na

ZÁVEREČNÝ KONCERT

žiakov Zuš

19. júna 2023 na nádvorí školy
o 19.00 hod.

Príspevok neposlal jazykovou korektúrou.

Z GFŠ odchádza do života ďalšia partia mladých ľudí

Rozlúčili sme sa s oktávami a so štvrtákmi, so všetkými našimi maturantmi, ktorým v ich ďalšom živote želáme najmä veľa úspechov v ďalšom štúdiu.

Najlepší odchádzajú opäť aj s motivačným štipendiom vďaka finančnej podpore mesta Nová Baňa:

OKTÁVA

za študijný priemer 1.00 (30€): Hugo Bagala, Daniel Budinský, Patrícia Búryová, Alexandra Marková, Lucia Rybárová, Samuel Struhár;

za najlepšie výsledky v externej časti maturitnej skúšky (30 €): SJL – Alexandra Marková; AJ – David Reisel.

4.A

za študijný priemer 1.00 (30 €): Juraj Majzler; za najlepšie výsledky v externej časti maturitnej skúšky (30€): SJL – Tomáš Kunc; AJ – Tomáš Kunc, Ján Habánik; MAT – Pravoslav Bartoš.

A riaditeľskými a triednymi pochvalami sme ocenili nasledovných žiakov, ktorí zároveň získali finančné poukážky od RZ pri GFŠ NB:

OKTÁVA

POCHVALA RIADITEĽKOU ŠKOLY

- Bagala, Hugo – za výborný prospech a vzornú dochádzku
- Budinský, Daniel - za výborný prospech a úspešnú reprezentáciu školy
- Búryová, Patrícia - za výborný prospech
- Juhás, Jakob Ján – za úspešnú reprezentáciu školy a vzornú dochádzku
- Marková, Alexandra - za vynikajúce študijné výsledky a reprezentáciu školy
- Rybárová, Lucia - za vynikajúce študijné výsledky a reprezentáciu školy
- Struhár, Samuel – za vynikajúce študijné výsledky a reprezentáciu školy
- Zboran, Alex - za výborný prospech

POCHVALA TRIEDNYM UČITEĽOM

- Forgáčová, Viktória - za dosiahnuté študijné výsledky
- Másiarová, Petrana - za dosiahnuté študijné výsledky

4. A

POCHVALA RIADITEĽKOU ŠKOLY

- Bánský, Martin – za výborný prospech a úspešnú reprezentáciu školy
- Borošová, Mária Magdaléna – za výborný prospech a úspešnú reprezentáciu školy
- Majzler, Juraj – za výborný prospech, úspešnú reprezentáciu školy a príkladné správanie
- Maslen, Samuel – za výborný prospech
- Šuhajda, Šimon Peter – za úspešnú reprezentáciu školy a vzornú dochádzku

POCHVALA TRIEDNOU UČITEĽKOU

- Bartoš, Pravoslav – za úspešnú reprezentáciu školy
- Slosiar, Viliam – za úspešnú reprezentáciu školy
- Vávrová, Mária Alžbeta – za vynaložené úsilie počas štúdia
- Wagnerová, Karolína – za aktívnu prácu v triednom kolektíve

BLAHOŽELÁME!

Poslednou oktávou po 28 rokoch zároveň končí poskytovanie osemročného gymnaziálneho vzdelávania v našej škole a Gymnázium Františka Švantnera bude naďalej poskytovať štvorročné štúdium. Do prvého ročníka 2023/24 nastúpi 31 nových žiakov. Zapsaným žiakom a ich rodičom ĎAKUJEME za dôveru a tešíme sa na vás!

PaedDr. Renáta Juhásová
riaditeľka školy

Kto chce, môže aj vyhrať

Súčasná doba je plná možností, ktoré sa ponúkajú všetkým študentom nielen cez školu a jej pedagógov, ale záplava ponúk je aj na sociálnych sieťach a v iných komunikačných kanáloch. Každý sa vie uplatniť v oblasti, v ktorej sa cíti dobre, resp. v ktorej sa chce rozvíjať aj v budúcnosti. Naša škola podporuje každého aktívneho študenta a veľmi sa teší s nimi z ich úspechov. Aj takto by sa dala popísať cesta našej študentky 3. ročníka Emy Eliasovej k súťaži a oceneniu, ktoré získala v rámci esejistickej súťaže o EÚ.

Sama si na Instagrame všimla post od občianskeho združenia Európsky potenciál. Ide o novovzniknuté občianske združenie, ktoré je europeistické, mládežnícke, nestraničné a apolitické. Jeho cieľom je spájať aktívnych mladých ľudí, a tým zvýšiť povedomie o Európskej únii. Po vyhlásení esejistickej súťaže ju zaujala jedna z tém - Výhody a výzvy členstva v EÚ.

Kedže Ema rada píše a tiež sa už niekoľko rokov zaoberá politikou - či už domácou alebo svetovou, téma bola pre ňu dokonalá. Aj napriek tomu, že sa problematike EÚ venuje už dlho, svoj text posielala neistá a s pocitom, že sa zúčastní a uvidí. Nakoniec porota jej esej ocenila 3. miestom a aj komentárom, že - esej je podľa nich na vysokej úrovni, podnetná a kreatívna.

Aj táto súťaž Emu opäť posunula ďalej smerom, ktorý ju zaujíma. Do podobných súťaží sa chce zapájať aj v budúcnosti. Nie je to totiž len o výhre, ale aj o tom, že si zlepšuje svoje spisovateľské zručnosti či znalosti z oblasti politiky.

Na záver Ema všetkým odkazuje: „Rozhodne odporúčam každému, koho tieto témy zaujmú, sledovať stránky občianskeho združenia, ako je napr. Európsky potenciál, a zapájať sa do súťaží. Dá vám to naozaj veľa.“

PaedDr. Ľubica Husárová

Futbalový zápas v rámci Európskeho futbalového týždňa zastrešovaný organizáciou Špeciálnych olympiád Slovensko

ŠK Hrabiny usporiadal zápas medzi domácim ŠK a SŠ Nová Baňa na ihrisku DSS Hrabiny a to dňa 24.5.2023. Podujatia sa zúčastnilo 16 zmiešaných športovcov (dievčatá a chlapci). Zápas zaslúžene vyhrala SŠ Nová Baňa. Organizátor obohatil program aj súťažou PENALT CUP, kde vzišiel najlepší strelec a brankár.

Toto pekné stretnutie sa nám podarilo usporiadať aj vďaka sponzorstvu I.D.C HOLDING, prevádzka Sereď, Kofola a spoločnosti DUMAS PLUS. Naše poďakovanie patrí tiež vedeniu DSS Hrabiny.

Lenka Psotková

Stredná odborná škola obchodu a služieb v Novej Bani

12 rokov projektu Adopcia srdca

Pred dvanástimi rokmi sa SOŠ obchodu a služieb zapojila do projektu Adopcia srdca, ktorý podporuje Misijné združenie pallotíni so sídlom v Bratislave. Adoptovali sme si šesťročného černošského chlapca z Rwandy. Jean Baptiste je dnes už dospelý, vyučil sa za holiča a osamostatňuje sa. Chcela by som sa touto cestou poďakovať všetkým žiakom, kolegom a obyvateľom Novej Bane za finančnú podporu, ktorá bude použitá na vybudovanie jeho malého súkromného holičstva.

Počas uplynulých rokov pravidelné mesačné príspevky umožnili chlapcovi vzdelávať sa, rodina mala stravu, oblečenie a zdravotnú starostlivosť. Okrem základných životných potrieb sme rodine pomohli aj dodatočnou materiálnou pomocou, posielali sme písacie a športové potreby, zabezpečili sme domáce zvieratá, stavbu skromného príbytku a kúpu menšieho poľa.

Práca na projekte mala pre mňa ako učiteľku aj vzdelávací a výchovný rozmer. Spoločne so žiakmi sme organizovali burzy kníh, drobné zbierky, študentský ples, piekli sme koláče pre školský bufet a takto získané finančné prostriedky sme poukázali na účet dieťaťa v adopcii. Svoje skúsenosti sme šírili ďalej a zapojili sme sa do súťaží, ako boli Oxford University Press, Červené stužky, Sociálne inovácie, Stredoškolská odborná činnosť, kde sme dosiahli popredné umiestnenia na krajskej a celoslovenskej úrovni.

Adopcia srdca na diaľku sa ma dotkla predovšetkým osobne a ľudsky. Stretnutia s kňazmi z Rwandy a stretnutia s pracovníkmi Misijného združenia pallotíni boli pre mňa veľmi obohacujúce a inšpiratívne, rovnako ako korešpondencia s adoptívnym dieťaťom. Videla som, ako chlapec kreslí, nesmel písať listy vo svojom rodnom jazyku, neskôr pribudli listy aj v anglickom jazyku, pribúdali fotografie, chlapec rástol a menil sa na dospelého muža. Bola som hlboko dojatá, keď ma v listoch nazýval drahá mama. Poslanie matky však dospelosťou dieťaťa nekončí, preto som sa rozhodla v podpore rodiny pokračovať, Jean Baptiste má ešte dvoch bratov, jeden je školopovinný a druhý handicapovaný, spoločne žijú s matkou bez otca. K ďalšej podpore ma vedie nielen moje srdce, ale aj neuveriteľná zhoda písmen v priezviskách. Chlapec sa totiž volá Bagororwa.

PaedDr. S. Gáborová, SOŠ obchodu a služieb Nová Baňa

Projektový deň FinQ

SOŠ obchodu a služieb sa zapojila do vzdelávacieho programu FinQ. Je to inovatívny program Nadácie Slovenskej sporiteľne, ktorý ako prvý na Slovensku má za cieľ naučiť žiakov myslieť a správne sa rozhodovať v kontexte financií. Jeho úlohou je rozvíjať finančné vzdelávanie a finančnú kultúru žiakov na školách. Problematika financií a rozvoja finančnej kultúry je začlenená do rôznych vyučovacích predmetov.

FinQ učí rozmyšľať, podporuje rozvoj kritického myslenia. Žiaci dokážu dôslednejšie zvažovať, ako funguje a aký význam má svet financií.

Pre žiakov sme pripravili projektový deň, počas ktorého riešili zaujímavé úlohy, diskutovali na témy z oblasti financií, pozreli si vzdelávacie videá, na základe ktorých mali vyriešiť problémové situácie a začali pracovať s novým študijným materiálom – Moje portfólio FinQ.

Veríme, že tento deň sa študentom páčil, dozvedeli sa nové informácie z oblasti financií a budú ich vedieť využiť v praktickom živote. Tento projektový deň nebol posledný a budeme sa tešiť na ďalšie, ktoré nás ešte čakajú.

Ing. Erika Struhárová, Ing. Mária Lenčová
koordinátorky programu FinQ

MATURITA U NÁS V NADSTAVBOVOM ŠTÚDIU

Chceli by ste si doplniť vzdelanie?

U nás sú vítaní všetci!

- 2-ročné nadstavbové štúdium
- 6403 L
- podnikanie v remeslách a službách

AK VLASTNÍTE VÝUČNÝ LIST A CHCETE VYŠŠIE VZDELANIE, NEVÁHAJTE!

TEŠÍME SA NA VÁS!

SOŠ obchodu a služieb Nová Baňa
www.sosnb.sk

tel: 045/68 55 585
0947 923 378

e-mail: sekretariat@sosnb.sk

Príspevok neprešiel jazykovou korektúrou.

Nedostal si sa na strednú školu?

ŠANCU MÁŠ V DRUHOM KOLE!

SOŠ obchodu a služieb Nová Baňa

Škola podnikania - študijný odbor

Bez prijímačiek: učebné odbory

Druhé kolo prijímačiek: **Kuchár, Čašník, servírka, Mechanik opravár - stroje a zar.**

20. jún 2023

Neváhaj a informuj sa:

045/6855585
0947 923 378
sekretariat@sosnb.sk

Príspevok neprešiel jazykovou korektúrou.

Úspešné projekty Pohronského múzea vo svetle zbierkových predmetov

u. fond na podporu umenia

S FINANČNOU PODPOROU BANSKOBYSTRICKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

1952 PM Pohronské múzeum v Novej Bani

V roku 2022 sme boli v rámci projektovej štruktúry Fondu na podporu umenia úspešní v troch projektoch. Každý v inom podprograme. O prvom, venovanom konferencii *Mente et malleo*, sme vás už informovali a teraz dozrel čas na ozrejmienie ďalších dvoch.

Ďalší projekt bol venovaný akvizícii múzeí, t. j. nadobúdaniu zbierkových predmetov. Do fondu Pohronského múzea pribudol ručne šitý ženský kožušok. Na projekt s názvom „Kožúšok z Novej Bane“ nám prispel Fond na podporu umenia sumou 1500 €. Spoluúčasť bola hrazená z účelovo určených prostriedkov od Banskobystrického samosprávneho kraja, nášho zriaďovateľa, v sume 700 €. K činnostiam Pohronského múzea patrí aj dokumentovanie výrobkov ľudových remeselníkov pôsobiacich v zbernej oblasti múzea. Snahou pracovníkov je vhodne doplniť zbierkový fond vychádzajúc z akvizičnej politiky Pohronského múzea a z poslania, zakotveného v zriaďovacej listine.

Nakoľko sú kožušničke výrobky v zbierkovom fonde múzea zastúpené len minimálne, kožušok dámsky vhodne a nutne doplnil náš zbierkový fond. Kožušok dámsky bol nanovo vyrobený s dochovanými motívmi z Novej Bane.

Kožúšok je druh vrchného odevu z kožušiny, bez rukávov, do pásu, tzv. krátky kožuch. Bol súčasťou sviatočného ľudového odevu, symbolom bohatstva, v niektorých častiach Slovenska aj súčasťou vena, častokrát súčasťou dedičstva.

Kožúšok je ručne šitý. Vyrobila ho Anna Suchá z Novej Bane, kožušnička, majsterka ľudovej umeleckej výroby, v roku 2022.

Lícna strana je z hnedej blany – kože, rubovú tvorí čierna kožušina. Okraje kožuška, rukávov a goliera sú lemované pásom bielej ovčej vlny. Zapínanie sa nachádza v prednej časti v strede: kožené pútko čiernej farby sa navliekajú na ručne robené guľové gombíky z kože čiernej farby. Na prednej časti sú vrecká, sú tiež obrúbené pásom bielej ovčej vlny. Na bočnej strane a na pleciach sa spája predný a zadný diel krycím stehom – krokvíčkou.

Kožúšok je zdobený výšivkou z farebnej vlnenej priadze. Výšivka je kombinovaná s koženou aplikáciou. Výšivka sa nachádza na chrbte v centrálnej časti a na oboch predných dieloch. Hlavný motív je animálny vzor – kohút, ktorý mal na kútnych plachtách ochrannomagický symboliku. Pod kohútom je štylizovaný rastlinný motív v odtieňoch zelenej, po stranách sú tulipány. Nad kohútom je tiež rastlinný ornament – vetvičky, puky, lístочки a tulipán červenej farby.

Motív kohúta je aj na prednej strane. Nachádza sa tesne nad vreckom a farebne ladí s chrbtom. Nad ním sa nachádza rastlinný ornament. Opakuje sa tiež motív tulipána.

Motív kohúta – vtáčika sa objavuje na ľudovom odevu z oblasti Novej Bane, čo dokladuje Zápisník kožušničkeho tovariša z Novej Bane, 1871, ktorého fotografie sú uverejnené v publikácii: PALIČKOVÁ-PÁTKOVÁ, Jarmila. Ľudové kožušníctvo na Slovensku. Bratislava: Veda, 1981, ktorá je dostupná v našej muzeálnej knižnici.

Posledný projekt roku 2022 sa týkal reštaurovania zbierkového predmetu. Odborní pracovníci sa snažia priblížiť návštevníkovi zbierkové predmety z rôznych období v čo najlepšom stave.

V roku 2022 sme si pripomenuli 100. výročie úmrtia významného novobanského rodáka, prvého povojnového mešťanostu, národovca, amatérskeho maliara, kováča... Karola Dodeka (1867-1922), ktorý reštaurovaný predmet - oltárny obraz Kristus na Hore olivovej - namaloval na objednávku evanjelického zboru na hodrušských Kopaniciach.

Obraz bol umiestnený ako ústredný oltárny obraz v strede stĺpového oltára z roku 1858 v Kostole evanjelickej cirkvi a. v. na Kopaniciach, keď nahradil pôvodný obraz s motívom ukrižovania Krista. Tvoril huteľnú

kultúrnou pamiatku umiestnenú v národnej kultúrnej pamiatke – kostole. Oltárny obraz bol vážne poškodený počas požiaru. Bola poškodená pravá strana oltárneho obrazu približne na 45 % plochy. Pôvodný vlastník, Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Hodruša - Hámre, Dcérocirkev Kopanice, sa rozhodol obraz premiestniť do Pohronského múzea, keďže spadá do oblasti zberu múzea. Premiestnenie schválil aj Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica. Obraz bol do zbierok múzea prijatý v roku 2020 formou prevodu vlastníctva. Do oltára v Kopaniciach bola v roku 2020 umiestnená technologická kópia, ktorú zhotovil akad. mal. Ľubomír Čáp.

Obraz oltárny pred reštaurovaním

Stav obrazu po 1. etape reštaurovania

Autorom obrazu je Karol Dodek, ktorý patrí k najvýznamnejším osobnosťam novobanských dejín. Okrem kováčstva sa venoval viacerým činnostiam: ovocinárstvu, chovaniu a liečeniu hospodárskych zvierat, bol národovcom a šíritelom idey slovenského národa. Verejnosti bol známy ako nadaný amatérsky maliar, čo tvorilo značnú časť jeho príjmov. Mnohé z obrazov zhotovoval na objednávku.

Oltárny obraz Kristus na Hore olivovej je signovaný a datovaný v ľavej dolnej časti – K. Dodek, 1916. Obraz bol namalovaný na objednávku. Je namalovaný technikou olejomalby na plátennej podložke. Má rozmery 114,5 cm x 176,5 cm.

Na obraze je zobrazená figúra s biblickým motívom, častá na prelome 19. a 20. storočia. Výjav zobrazuje kľáčaceho a modliaceho sa Ježiša Krista na Hore olivovej tesne pred jeho odsúdením, umučeníím a ukrižovaním. Z ľavého obhoreného rohu pomedzi tmavú oblohu vychádzajú lúče symbolizujúce nebeskú, Božiu silu. Lúče osvetľujú tvár Krista. Ruky má vystreté pred sebou, položené na skale a dlane zapäté k modlitbe. Kristus je odedý do dlhého spodného rúcha ružovej farby. Cez spodný odev má ovinutý modrý plášť. Zahaľuje celú postavu a voľne padá na zem. Vľavo pod skalou je namalovaná halúzka. V pozadí na pravej nezachovanej časti sa nachádzala krajina.

Náš článok informuje o uskutočnenej prvej etape reštaurovania, ktorú vykonala akad. maliarka Zuzana Komendová. Z verejných zdrojov reštaurovanie podporil sumou 2000 € Fond na podporu umenia. Spoluúčasť bola hrazená z účelovo určených prostriedkov od Banskobystrického samosprávneho kraja, nášho zriaďovateľa, v sume 3270 €. V súčasnosti je naplánovaná druhá etapa reštaurovania, o výsledkoch ktorej vás budeme informovať. K oltárnemu obrazu Kristus na Hore olivovej patrí aj zdobený zlátený rám, ktorého reštaurovanie je naplánované do ďalšej, už tretej etapy.

Zámerom projektu a reštaurovania je priblížiť oltárny obraz k pôvodnému stavu tak, aby sme prinavrátili umelecko-historickú hodnotu diela a obraz mohli vystavovať a prezentovať a predstavovať návštevníkom Pohronského múzea Nová Baňa.

Mgr. Katarína Stredáková
Pohronské múzeum Nová Baňa

Kožúšok z Novej Bane

SEZÓNA 2023

KALENDÁR PODUJATÍ TK TAJCH NOVÁ BANA

NIGHT MIXED DOUBLES 2023, 1. ročník
Týždeň športu pre všetkých, 23. 6. Piatok 18:00
Nočný turnaj v zmiešanej 4-hre pod osvetlením

U18 NOVA BANA OPEN 2023
Oficiálny Turnaj STZ Triedy D Juniory/Juniorky 1.7. - 3.7. 9:00

NOVMALT CUP
8.7. Sobota 9:00

O POHÁR PRIMÁTORA MESTA 80+
12.8. Sobota 9:00

TK TAJCH TENNIS FAMILY TEAM CUP 2023, 5.ročník
19.8. Sobota 9:00

VETERAN CUP
9.9. Sobota 9:00

DETSKÁ TENISOVÁ OLYMPIÁDA, 5. ROČNÍK
16.9. Sobota 9:00

MTL ZÁVEREČNÝ LIGOVÝ TURNAJ
23.9. Sobota 9:00

Prispievok napriek rešiel jazykovou korektúrou.

HRAJÚ DJ MATT & ROB

týždeň športu pre všetkých

NIGHT MIXED DOUBLES 2023

nočný turnaj v zmiešanej 4-hre pod osvetlením

23.jún 2023, 18:00

TK TAJCH ARÉNA

Info a prihlášky do 21. júna 2023 do ponoci

- tktajch@gmail.com
- 0948165095 WhatsApp, SMS

Štartovné 15€/osoba

tktajchnovabana.sk

Prispievok napriek rešiel jazykovou korektúrou.

Štafetový beh škôl o pohár primátora mesta Nová Baňa spojený s Behom mieru

Mesto Nová Baňa, Centrum voľného času Nová Baňa a ZŠ Jána Zemana Nová Baňa zorganizovali v poradí už XXIX. ročník Štafetového behu škôl o pohár primátora mesta Nová Baňa.

V areáli ZŠ Jána Zemana v Novej Bani sa 4. mája 2023 o 8:00 hod. stretli štafetové družstvá zo ZŠ Jána Zemana Nová Baňa, ZŠ svätej Alžbety Nová Baňa, ZŠ s MŠ Brehy a Gymnázia Františka Švantnera Nová Baňa.

V úvode sa členom štafetových družstiev, nastúpených na školskom dvore ZŠ Jána Zemana, prihovorili primátor mesta Mgr. MVDr. Branislav Jaďuď, PhD., MBA, Mgr. Juraj Kološta a čestní členovia organizačného výboru Mgr. Dalibor Krúpa a PaedDr. Vincent Debnár, zakladateľ tohto športového podujatia. Vzápätí si kapitáni štafetových družstiev vylosovali dráhy, prevzali štartové čísla a následne sa všetci presunuli na antukový ovál. Po krátkej rozcvičke PaedDr. Vincent Debnár výstrelom zo štartovacej pištole odštartoval samotný štafetový beh. Za aktívneho povzbudzovania divákov začal skutočný boj súťažiacich družstiev o dosiahnutie čo najlepšieho času. Členovia štafetových družstiev, aj napriek ťažkým podmienkam na premočenej dráhe, vydali zo seba maximum.

Beh mieru, ktorým sme si symbolicky pripomenuli Deň víťazstva nad fašizmom, nasledoval po odbehnutí štafetového behu a krátkej oddychovej prestávke. Zapojili sa do neho bežci zo štafetových družstiev, ku ktorým sa pripojili študenti Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Novej Bani a členovia AKC Nová Baňa. Pelotón, v ktorom nechýbali vlajky Slovenskej republiky a mesta Nová Baňa, viedol ulicami mesta za sprievodu MsP. Po

dobehnutí sa na školskom dvore uskutočnilo záverečné vyhodnotenie štafetového behu. Víťazom tohto ročníka sa stalo družstvo zo Základnej školy Jána Zemana Nová Baňa s dosiahnutým časom 4:27, na druhom mieste sa umiestnilo družstvo Základnej školy svätej Alžbety Nová Baňa, ktoré dosiahlo čas 4:59, a tretie miesto obsadilo družstvo ZŠ s MŠ Brehy s časom 5:01. Štafetové družstvo Gymnázia Františka Švantnera Nová Baňa s dosiahnutým časom 5:07 skončilo na štvrtom mieste.

Všetkým členom umiestnených štafetových družstiev sa po vyhodnotení na hrudi ligotali zaslužené medaily a v rukách nechýbali diplomy. Celkový víťaz si prevzal od primátora mesta víťazný športový pohár.

A na záver patrí poďakovanie všetkým - zapojeným školám a ich družstvám, ale aj tým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k úspešnému priebehu tohto športového podujatia.

Tešíme sa opäť o rok v poradí už na 30. ročníku tohto športového podujatia!

Dagmar Lachká, MsÚ Nová Baňa

Foto: Andrea Bedenská

//legal Nová Baňa vybojoval striebro vo Florbalovej hobby lige!

Prvýkrát v šesťnásťročnej histórii Florbalevej hobby ligy (FHL), ktorú má pod krídlami kremnické centrum voľného času sa v tzv. superfinále (29. apríla) stretli tímy IBK Galia Žilina a //legal Nová Baňa. Finálový zápas bol dramatický napriek jednoznačnému skóre. V telocvični vládla výborná atmosféra, vytvárali ju fanúšikovia oboch družstiev. Florbalisti IBK Galia zvíťazili 14:3 a po štyroch

rokoch v súťaži sa stali premiérovými šampiónmi. Novobanský tím //legal si ako nováčik nevedel zle a vybojoval striebro.

V základnej časti, ktorá začala v polovici októbra 2022, prišiel //legal o prvú priečku až v poslednom kole aj to iba vďaka horšiemu skóre. Z deviatich zápasov základnej časti sedem vyhral, jeden remizoval a iba jeden prehral. V následnom play-off

Nová Baňa vyradila mladý kremnický tím Jokers, keď zvíťazila v pomere 6:7.

Osem zúčastnených tímov súťaže pochádza z troch krajov, piatich okresov, šiestich miest. Čo sa týka hráčov //legal, nestarali sa ani v individuálnych štatistikách. V produktivite bol na 7. mieste A. Libárik, medzi strelcami dokonca na druhom mieste s 29 gólmi. V asistenciách bol v popredí A. Tužinský, ďalšími oporami družstva boli A. Štrba, M. Marko či mladučká brankári J. Adamec (najvyšší gólový priemer inkasovaných gólov na zápas) a M. Krištof. Neduhom florbalistov z Novej Bane bola disciplína, stali sa totiž najtrestanejším tímom súťaže.

Záverom spomenieme, že liga má podľa zúčastnených vysokú športovú úroveň. Na posúdenie, vo FHL pôsobí

množstvo hráčov, ktorí majú skúsenosti s extraligou, prvou či druhou ligou v rôznych vekových kategóriách, resp. majú do nich namierené.

Zostava //legal Nová Baňa: J. Adamec, M. Krištof (brankári), M. Beluský, S. Ďurkov, J. Gonda, M. Kravec (kapitán), A. Libárik, M. Marko, D. Mucha, S. Pacalaj, M. Segéň, A. Štrba, A. Tužinský. Vedúcim a zároveň hráčom, ktorý sa pričínil o vstup //legal do FHL, je P. Rumanko.

Konečné poradie 16. ročníka FHL, sezóna 2022/23: 1. IBK Galia Žilina, 2. //legal Nová Baňa, 3. Jokers Kremnica, 4. FBC Handlová North Stars, 5. Bukátové duchičky Žiar nad Hronom, 6. FT Banská Štiavnica, 7. Piráti Florbale Kremnica, 8. FBC Pirátos Žiar nad Hronom.

Mgr. Miroslav Hric, organizátor